

Surat ni Paulus Men Tumbena Bona Jama'at Na Kota KORINTUS

Tabea'

1:1-3

¹ Yaku' i Paulus men ia ange Alaata'ala gause pingkira'-Na bo sida poposuu' ni Kristus Yesus. Yaku' ka' i Sostenes utusta sa'angu' kaparasaya'an, nuntulis surat kani'i.

² Bona jama'atna Alaata'ala men isian na kota Korintus. Kuu ia angemo Alaata'ala kada' sida mian-Na men molinas, gause i kuu ia tombonoi Kristus Yesus. Koiya'a uga' a giigii' mian na longkop dodongoan men monsoosa' Tumpunta i Yesus Kristus, men Tumpuna i raaya'a ka' uga' Tumpunta.* ³ Sulano kaporean ka' koratongan men ringkat na Alaata'ala Tamanta ka' i Tumpu Yesus Kristus surionmuu na tutuo'muu.

Sukuur ni Paulus bona Alaata'ala na giigii' upa men ia labot

1:4-9

⁴ Yaku' sinampang basukuur na Alaata'alangku gause i kuu daa nangalabotmo kaporeanna Alaata'ala men ia tadulkon i Kristus Yesus. ⁵ Gause i kuu nosidamo mian ni Kristus, mbaka' i kuu nangalabotmo biai' tuu' a upa men pore. Kuu isian pinginti'ian na giigii' upa, ka' i kuu minginti'i munguwurungkon men pore. ⁶ Koiya'a mbali' lele ni Kristus nipotuutuu' ka' nipoporampot na

* **1:2** Tun. 18:1

noamuu, ⁷ pataka sianta sa'angu'po barakaat a men malalap na ko'omuu na tempo i kuu mempeperai kotakaanna Tumpunta i Yesus Kristus. ⁸ Kristus bo mamakadodor i kuu pataka na kokomburi'anna tutuo'muu, kada' na iliona kotakan-Na soosodo, takaion-Na i kuu sianta idekmuu. ⁹ Alaata'ala mase ooskononku tuu'. Ia a men nengeleelo' i kuu kada' sida poowawa pore tia Anak-Na, Yesus Kristus, Tumpunta.

Mian na jama'at poogagai

1:10-17

¹⁰ Utu-utus! Mimpu'u na ngaanna Tumpunta i Yesus Kristus, pa'ase'onku kada' i kuu sanga-sangada ka' alia poosasala'. Kuu tiadaa pookakana', sa'angu' noa ka' sa'angu' pinginti'i. ¹¹ Utu-utusku! Isian poto'utusan ni Kloe narawoot na ingku' se' isian mian na jama'atmuu nopoogagai. ¹² Taena se' isian na ko'omuu men nangaan taemuu, “Yaku' mongololo' i Paulus.” Isian uga' mian sambana men nangaan taena, “Yaku' mongololo' i Apolos.” Men sambana nangaan taena, “Yaku' mongololo' i Kefas,” ka' men sambana soosodo nangaan taena, “Yaku' mongololo' i Kristus.” ¹³ Isian mbali' i Kristus ko'obo-obos? Yaku' mbali' se' nolapus nisaliip bo ko'omuu? Kuu mbali' se' nisarani kada' bo pongololo' i yaku'?

¹⁴ Daa sulano yaku' sian nansarani mian sambana na ko'omuu saliwakon i Krispus tii Gayus, ¹⁵ dako' isian mian men mangaan se' i yaku' nansarani i ia kada' sida bo pongololo' i yaku'. ¹⁶ Daa uga'. Ari Stefanus sangkau laigan, yaku' a men nansarani. Kasee saliwakon

iya'a, pinginti'ingku sianmo mian men yaku' sarani. ¹⁷ Kristus nomosuu' i yaku' taasi' kada' bo pansarani mian, kasee kada' bo pengelelekon Lele Pore. Porobungku taasi' koi porobuna mian men pande. Koiya'a a men yaku' limang, dako' penta' a kuasa ni Kristus men nolapus na saliip.

Pinginti'ianna Alaata'ala ka' pinginti'ianna mian

1:18-31

¹⁸ Pinginti'ina mian men bo silaka' se' lele kolapusan ni Kristus na saliip iya'a tundunanna mian bobo'. Kasee na ko'onta' men salamatkanonna Alaata'ala, lele iya'a mase wawauna Alaata'ala men mompopo'inti'ikon kuasa-Na. ¹⁹ Gause na Alkitaap Alaata'ala isian nangaan tae-Na, “Mian men isian pinginti'ianna bo silaka'ion-Ku, ka' pinginti'ianna mian men ilimuu'an bo kosiankonon-Ku.”

²⁰ Kalu koiya'a, upa mbali' a mian men pinginti'ianan? Upa mbali' a wawa ukum Torat? Upa mbali' a mian men minsida poogagai tempo koini'i? Alaata'ala nompopo'inti'ikonmo se' pinginti'ianna dunia kani'i mase tongko' kabobo'an!

²¹ Gause mau koi upapo a pinginti'ianna mianna dunia, ia sian minginti'i Alaata'ala kalu tongko' mongooskon pinginti'ianna. Kasee koi pinginti'ianna Alaata'ala, mbaka' i Ia mingkira' mansalamatkan mian men parasaya Lele Pore men kai lelekon, men taena mian men sian parasaya se' tundunanna mian bobo'.

²² Samba Yahudi mama'ase' bi isian oos bo pompotuutuu', ka' samba Yunani mansarak

pinginti'ianna mianna dunia. ²³ Kasee i kai tongko' mengelelekon i Kristus men nolapus na saliip. Lele iya'a kokoo'na samba Yahudi, ka' mian men taasi' Yahudi mangaan se' sianta kana'na. ²⁴ Kasee na mian men ia leelo'mo Alaata'ala bo sida mian-Na, mau samba Yahudi kabai men taasi' Yahudi, pinginti'ina i raaya'a se' lele iya'a mase wawauna Alaata'ala mompopo'inti'ikon kuasa-Na tia pinginti'ian-Na. ²⁵ Gause wawauna Alaata'ala men saruionna mianna dunia se' bobo' mase iya'a a pandena tia pinginti'ianna dunia, ka' wawauna Alaata'ala men saruionna mianna dunia sian kuasaan mase iya'a balaki'na kuasa tia kuasana dunia.

²⁶ Utu-utus! Inau' se' koi upa tutuo'muu tempo Alaata'ala nengeleelo' i kuu bo sida mian-Na. Tongko' titiu' i kuu men pinginti'ianan koi taena mian, tongko' titiu' i kuu a men kuasaan, tongko' titiu' i kuu a men daa isian pangaankonan. ²⁷ Kasee Alaata'ala nantalekon mungururuki men kobobo'na mianna dunia kani'i kada' daa mian men pinginti'ianan sida makamaa'. Ka' Alaata'ala nungururuki men taena mianna dunia se' sian momoko ba'upa kada' mian men momoko ba'upa sida makamaa'. ²⁸ Alaata'ala nungururukimo men saruionna mian se' kando'onana, men irokion, ka' men sianta aratina, kada' bo pongkosiankon men saruionna mianna dunia se' daa isian kana'na. ²⁹ Koiya'a mba'a mbali' sa'angu'po mian sian sida mongkodaakon wakana na Alaata'ala. ³⁰ Alaata'ala a men ninsidakon i kuu moto kantong tii Kristus Yesus. Ia nomokau i Kristus kada' bo pinsidakon i kita poo'inti'i, ka' nompopokana' i kita, ka' ninsidakon

i kita sida mian-Na men molinas, ka' nontololoki i kita. ³¹ Mbaka' wawauna mian tiodaa koi men isian nitulis na Alkitaap: "Mian men kodaawan tio mongkodaakon men ia limang Tumpu."*

2

Lele nolapusan ni Kristus na saliip

2:1-5

¹ Utu-utus! Tempo i yaku' notaka na ko'omuu ka' nambantilkon sagiana Alaata'ala men sianpo ia inti'i mianna dunia, yaku' sian nangalame-lame'i tundunanku, kabai namake pinginti'ianna mianna dunia. ² Gause yaku' otoongmo na noangku se' na tempo men yaku' ruru-ruru' tii kuu, yaku' sian muntundun upa-upa saliwakon i Yesus Kristus men nolapus na saliip. ³ Tempo i yaku' isian na ko'omuu, yaku' sian laan maka'ala, layaon tamban lantutukan.* ⁴ Lele men yaku' tadulkon na ko'omuu, yaku' tundun taasi' koi tundunanna mian men tongko' mangalame-lame'i tundunanna kada' bo pambaetokna mian. Nun-tundunku lele iya'a nompopo'inti'ikon se' i yaku' isian kuasana Alus Molinas. ⁵ Yaku' nangawawau koiya'a kada' kaparasaya'anmuu ni Kristus taasi' mimpu'u na pinginti'ianna mian, kasee mimpu'u na Alaata'ala men kuasaan.

Pinginti'ian men kana'

2:6-16

⁶ Mau mune' koiya'a, na mian men kaparasaya'anna daa moonggormo, kai muntundunkon pinginti'ian, kasee pinginti'ian

* **1:31** Yer. 9:24 * **2:3** Tun. 18:9

iya'a taasi' pinginti'ian men ringkat na dunia, kabai pinginti'ian i'intoni kuasa na tano' balaki' kani'i, men bo penta'. ⁷ Pinginti'ian men yaku' tundunkon iya'a ringkat na Alaata'ala. Pinginti'ian iya'a mawuni ka' sian inti'ionna mianna dunia, poali sianpo tia tano' balaki' kani'i nisidakon, Alaata'ala nontoropotikonmo pinginti'ian iya'a bo kaporeanta. ⁸ Sianta sa'angu'po a mian men kuasaan na tempo koini'i men minginti'i pinginti'ian iya'a. Kalu i raaya'a ninginti'imo, mbaka' sabole i raaya'a sian nansaliipkon Tumpunta men kuasaan iya'a. ⁹ Kasee na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari:

“Upa men sian nitoopiile'

ka' men sian nitoorongor

ka' men sian ia toopinoakon mian,

giigii' iya'a ia toropotikon Alaata'ala

bona mian men molingu'kon i Ia.”*

¹⁰ Kasee Alaata'ala nomokau Alus-Na nompopo'inti'ikon na ko'onta'.

Alus iya'a mansarak minginti'i giigii' upa tonsoop sagiana Alaata'ala mau men mawuni tuu'. ¹¹ Gause ime mbali' a men daa minginti'i noana mian saliwakon santuo' men isian na wakana? Koiya'a uga' sianta sa'angu'po mian men minginti'i noana Alaata'ala saliwakon Alusna Alaata'ala. ¹² Kita sian nitarai alus na dunia kani'i, kasee nitarai Alus men ringkat na Alaata'ala kada' i kita minginti'i giigii' polingu' men ia rookonmo Alaata'ala na ko'onta'.

¹³ Mbaka' kalu i kai mompopopanasakon Alaata'ala na mian men daa isian Alus Molinas,

* **2:9** Yes. 64:4

kai sian muntundunkon koi pinginti'ina mian, kasee koi pisiso'na Alus Molinas. ¹⁴ Mian men sianta Alusna Alaata'ala sian momoko mangalabot upa men ringkat na Alus iya'a. Gause na mian men koiya'a, giigii' upa iya'a tongko' koi sa'angu' kabobo'an. Mian iya'a sian momoko minginti'i gause giigii' iya'a tongko' sida nasaion kalu isian Alus Molinas. ¹⁵ Mian men isian Alus Molinas minginti'i manganasai giigii' upa, kasee sianta sa'angu'po mian men minginti'i manganasai mian men isian Alus Molinas. ¹⁶ Na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari:

“Ime mbali' a men daa momoko minginti'i noana
Tumpu,
pataka i ia mamaka'ala mantarai Tumpu uru-
ran?”

Kasee kitamo mba'a a men daa isian noa men koikoimo tia noa ni Kristus!*

3

Poosinsala'an 3:1-9

¹ Utu-utus! Yaku' sian sida morobu tii kuu koi mian men mongololoikon koi taena Alus Molinas. Yaku' tongko' sida morobu tii kuu koi mian men dauga' tumuo' koi pingkira'na noa men dosaon, koi mian men kaparasaya'anna ni Kristus dauga' ngamea'. ² Mbaripian i yaku' tongko' nantarai i kuu susu, taasi' kakaanna mian moola', gause i kuu sianpo momoko mangkaan koi men na mian moola'. Koini'ipo uga' i kuu koo'po momoko mangkaan.*

* **2:16** Yes. 40:13 * **3:2** Ibr. 5:12-13

³ Kuu dauga' mongoloingikon pingkira'na noa men dosaon. Gause kalu i kuu dauga' masindir ka' poosinsala' tia simbaya'muu, taasi' uga' men koiya'a mompopo'inti'ikon se' i kuu mongoloingikon pingkira'na noa men dosaon ka' dauga' tumuo' koi mianna dunia? ⁴ Kuu isian men mangaan taemuu, "Yaku' mongololo' i Paulus," ka' men sambana mangaan taena, "Yaku' mongololo' i Apolos." Kalu i kuu dauga' koiya'a mase mompopo'inti'ikon se' i kuu dauga' tumuo' koi gau'na mian.*

⁵ Bookoi ime mbali' i Apolos? Ka' ime mbali' i Paulus? Kai mase tongko' papalimangna Alaata'ala men mimisiso' i kuu kada' parasaya ni Kristus. Kai sanda-sanda' mase tongko' mansalankon palimangon men ia rookon Tumpu na ko'omai. ⁶ Yaku' mangasok ka' i Apolos mintimbu'i, kasee Alaata'ala a men momotuo'i.*

⁷ Mbaka' men tuko mase Alaata'ala, gause i Ia a men bo pomotuo'i. Mian men mangasok kabai men mintimbu'i mase sianta sangupa. ⁸ Rua-rua'na iya'a koikoimo koi pimiile'na Tumpu. Raaya'a bo mangalabot tambona sintutu' koi malena.

⁹ Kai koikoi mian men poosangadai tia Alaata'ala, ka' i kuu mase koi ale'na Alaata'ala, kabai uga' koi Laiganna Alaata'ala.

Pandasi tia laigan

3:10-23

¹⁰ Gause kaporean men ia rookon Alaata'ala na ingku', mbaka' i yaku' nosida koi sa'angu'

* **3:4** 1Kor. 1:12 * **3:6** Tun. 18:4-11, 24-28

mian men minginti'i mangawawau laigan. Yaku' nangawawaumo pandasina laigan iya'a, ka' mian sambana momokerer laigan na pandasi iya'a. Sanda' mian tiodaa mansarak minginti'i se' koi upa bo pomokerer laigan na pandasi iya'a. ¹¹ Gause Alaata'ala nomokela i Yesus Kristus bookoi pandasi men sa'a-sa'angu' na laigan iya'a. Sianta pandasi men sambana.

¹² Mian men momokerer laigan na pandasi iya'a, isian men mamake mosoni, isian men mamake salaka', isian men mamake watu umangga', isian uga' men mamake kau, rakut makangkung kabai saami'. ¹³ Palimangonna sanda' mian daa bo kampiile'an na ilio kotakaan ni Kristus. Gause na ilio iya'a, apu minsidakon palimangonna sanda' mian kampiile'an. Apu a bo pimiile'an too koi upa koporena ka' poonggorna palimangon iya'a. ¹⁴ Kalu laigan men ia pokerer mian na pandasi iya'a mokotaan apu, mbaka' mian men nangawawau laigan iya'a bo mangalabot tambona. ¹⁵ Kasee kalu palimangonna mian iya'a kotunu, ia bo ndalus. Ia bo salamat, kasee koi mian men nomboronsang apu.

¹⁶ Sian inti'ionmuu mbali' se' i kuu Laiganna Alaata'ala? Alusna Alaata'ala a men dumodongo na ko'omuu.* ¹⁷ Kalu isian mian men mambaraba'i Laiganna Alaata'ala, Alaata'ala uga' bo minsilaka'i mian iya'a. Gause Laiganna Alaata'ala mase tongko' bona Alaata'ala, ka' i kuumo mba'a a men ngaanon Laiganna Alaata'ala iya'a.

¹⁸ Alia isian mian men momboreki waka-wakana. Kalu isian mian men mangan se' i

* **3:16** 1Kor. 6:19; 2Kor. 6:16

ia daa pinginti'ianan koi pinginti'ina mianna dunia, mbaka' mian iya'a tiodaa sida bobo' koi pinginti'ina mianna dunia, kada' daa i ia tuutuu' isian pinginti'ianna. ¹⁹ Gause men taena mianna dunia se' daa pinginti'iananmo, pimiile'na Alaata'ala mian iya'a mase bobo'. Na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari:

“Alaata'ala minsidakon mian men pinginti'ianan tombokong na lalomna pinginti'ianna.”*

²⁰ Isian uga' nitulis koi kani'imari:

“Tumpu inti-inti'i se' pinginti'ina mian men pinginti'ianan mase pinginti'i men sianta kana'na.”*

²¹ Mbaka' alia isian i kuu men mongkodaakon mian, gause giigii' upa mase Alaata'ala a men non-gorookon na ko'omuu kada' bo tombonoionmuu.

²² Paulus, kabai Apolos, kabai Kefas, kabai dunia kani'i, kabai kotuo'an tia kolapusan, kabai tempo koini'i kabai men bo rumpakion, giigii' iya'a daa tombonoionmuu. ²³ Kasee i kuu giigii' i Kristus a tombono, ka' i Kristus, Alaata'ala a tombono.

4

Tumpu ukum men sa'a-sa'angu'

4:1-5

¹ Kai tiodaa inti'ionmuu se' papalimang ni Kristus men ia pokau Alaata'ala mengelelelekon sagia-Na men sianpo ia inti'i mianna dunia.

² Ka' papalimang men nitarai kaparasaya'an tiodaa malolo' na tanaasna. ³ Kalu i yaku', sian laan kongupangku a ukumionmuu kabai

* **3:19** Ayb. 5:13 * **3:20** Mzm. 94:11

se' ukumionna mian sambana. Yaku'po sian mungukumi wakangku. ⁴ Pinginti'ingku yaku' sian nansala'i. Kasee taasi' se' men koiya'a i yaku' sianta sala'an. Tumpusi a pinginti'i bukat i yaku' sala'an kabai sian. ⁵ Mbaka' alia mungukumi mian sambana kalu koo'po tempona, tempo men kotakaanna Tumpu ni'imarian. Temposi iya'a, Ia bo mompopopanasa giigii' upa men koini'i mawuni na kapintungan. Ia uga' bo mimpipiile'kon giigii' men sagiaonna mian. Moko daa iya'a kasi sanda' mian tunde'onna Alaata'ala.

Alia mompopodaa waka

4:6-21

⁶ Utu-utus! Kada' bo kaporeanmuu, giigii' iya'a yaku' kana'konmo na wakangku ka' ni Apolos. Panduungku kada' i kuu mimiile' i kai pataka inti'ionmuu a upa men nitulis koi kani'imari: "Alia mingilintuani men nitulis na Alkitaap." Kalu koiya'a i kuu sian sida mompopodaa sa'angu' mian ka' mompopokoo' mian sambana. ⁷ Ime mbali' a men munsurikon se' i kuu a balaki'na tia mian sambana? Isian mbali' a men tombonoionmuu men taasi' ia rookon Alaata'ala? Ka' kalu nirookon, kadai mbali' i kuu se' lambak koikoi upa men tombonoionmuu iya'a taasi'po nirookon? ⁸ Daa mba'a. Kuu isianmo giigii' men kikiramu! Kuu daa nosidamo mian men kupangon! Kuu nosidamo tomundo'! Ka' i kai sian. Kinopore tuu' kalu i kuu tuutuu' nosidamo tomundo' kada' daa i kai sida mamarenta singka-singkat tii kuu!

⁹ Punsuringku kai men poposuu', ia sidakonmo Alaata'ala koi mian men komburi'na tuu'. Kai koi mian men bo ukumon pate, men sianta

angga'na. Mian na tano' balaki' tia malaa'ikat rontos poto tiok na ko'omai. ¹⁰ Gause i Kristus, mbaka' i kai nosidamo koi mian bobo', ka' i kuu nosidamo mian ni Kristus men pinginti'ianan! Kai sian momoko ba'upa, kuu daa moonggor! Kuu angga'ion, kai irokion! ¹¹ Pataka koini'i, kai mololu, koro'uan. Pakeanmai tongko' men kako-kakot na waka. Kai talalaisonna mian. Kai sianta dodongoan bo torondongoanmai. ¹² Kai mariwuku mingilimang palimangonmai men marawat. Kalu tadeankonon, tongko' walosonmai tia mambarakaati. Kalu talalaison, kai roko-rokot.* ¹³ Kalu mian momotaekon i kai, walosonmai tia wurung men pore. Kai mase tongko' koi kaar na tano' balaki' kani'i. Pataka koini'i kai galalonna mian tongko' koi rere na giigii' upa.

¹⁴ Men yaku' tulis kani'i, taasi' bo pampapakamaa' i kuu, kasee kada' bo pambantili i kuu men koikoimo anakku men kolinngu'ku. ¹⁵ Mau mune' koi mian ni Kristus kuu isian loloonanmo a guru-muu, kasee tamamuu sianta biai'. Na tutuo'muu koi mian men moto kantong tii Kristus Yesus, yaku' suungku a men sida bookoi tamamuu, gause i yaku' a men olukon nantadulkon na ko'omuu Lele Pore men muntundun i Kristus. ¹⁶ Mbali' pa'ase'onku na ko'omuu kada' i kuu mongololo' koi wawaungku.* ¹⁷ Mbaka' yaku' nomosuu'mo i Timotius mae' na ko'omuu. Ia koimo anakku men kolinngu'ku. Ia malolo' na Tumpu. Ia bo mompopo'inau'kon na ko'omuu tutuo' men yaku' salanimo koi mian ni Kristus Yesus, koi men yaku'

* **4:12** Tun. 18:3 * **4:16** 1Kor. 11; Flp. 3:17

pisiso'konmo na sanda' jama'at.

¹⁸ Isian toropii mian na ko'omuu men nolambakmo, gause i raaya'a mansarui se' i yaku' sianmo taka na ko'omuu. ¹⁹ Kasee kalu i yaku' poturangonna Tumpu, sianmo manau' yaku' uga' bo taka na ko'omuu. Temposi iya'a kasi piile'onku too upa a men pa'alaonna mian lambak iya'a limangon. Too i raaya'a tongko' morobu kasee sianta ee'na. ²⁰ Gause mianna Batomundo'anna Alaata'ala taasi' tongko' inti'ion na wurungna, kasee na tutuo'na men bariosonna Alaata'ala. ²¹ Alaka' ruruki too koi upa a men kikira'muu kalu i yaku' taka mengelego'i i kuu. Too i yaku' tio mangawawa sambook, kabai kikira'muu kada' tatakangku isian noa men pore ka' mimpipi-ile'kon polingu'ku?

5

Paulus nansasala' mianna jama'at men nangawawau kogora'an

5:1-13

¹ Yaku' tuutuu' nongorongormo lele se' isian sa'angu' moro'one na jama'atmuu men mogora'. Ia mogora' tia silaabona men boroki'na tamana. Bookoi mianpo men sian minginti'i Alaata'ala sian mingilimang men koiya'a! * ² Mau mune' koiya'a, kasee i kuu dauga' mompopodaa wakamuu. Bookoi i kuu tiadaa masiongo', ka' mian men koiya'a a wawauna, alaka' buse'i dako' pooruru' tii kuu. ³ Gause mau mune' wakangku sianta ino'o tii kuu, kasee punsuringku koikoi se' isian tii kuu. Punsuringku koi se' i yaku' takamo

* 5:1 Ul. 22:30

na ko'omuu kada' mungukum mian men koiya'a wawauna. ⁴ Tempo i kuu poorimpungi, galal i yaku' se' isian tii kuu. Kuasana Tumpunta i Yesus a pimpu'uanmuu, ⁵ ka' mian iya'a tiodaa rookononta na Ibiliis kada' wakana silaka' kasee santuo'na sida salamatkonon na ilio kotakaanna Tumpu.

⁶ Kuu sian sida mompopodaa wakamuu. Kuu sabole minginti'i se' ragi men tongko' titiu' minsi-dakon giigii' tarigu men nitomokmo sida kumi-umbung! * ⁷ Balo'kon kutung a ragi men manau' iya'a kada' daa i kuu sida koi tarigu men baasi sai tomok, men sianta ragina. Kuu tio koi mian men sianta dosana. Gause i Kristus nikurbaankonmo bookoi dombanta na tempo Paska. * ⁸ Mbaka' alia i kita mangaramekon Paska tia roti men soopi-onna ragi manau', koimo monoa ba'idek ka' mangawawau men ba'idek. Mai kita mangaramekon Paska mangkaan roti sianta ragina, men mintimbaani'kon noa maloos ka' wawau men kana'.

⁹ Na suratku men mbaripian, yaku' nambantikon na ko'omuu kada' alia molulusan tia mian men mogora'. ¹⁰ Panduungku na surat iya'a taasi'po se' sian sida molulusan tia mianna dunia kani'i men mogora', kabai mian men dekongan, kabai mian men kelo-kelos kabai men mangkanggi patung. Gause kalu i kuu umoloa na ko'ona, mbaka' i kuu somo tiodaa umuar na tano' balaki' kani'i. ¹¹ Kasee panduungku kada' i kuu alia molulusan tia mian men mangaan wakana se' daa utus sa'angu' kaparasaya'an, see mian iya'a mogora', kabai dekongan, kabai mangkanggi

* 5:6 Gal. 5:9 * 5:7 Kel. 12:5 * 5:8 Kel. 13:7; Ul. 16:3

patung, kabai momotaekon mian, kabai balio-lio', kabai kelo-kelos. Kumaanpo sangoruang tii raaya'a alia!

¹² Upa mbali' a kuasanku mbali' se' daa sida mungukumi i raaya'a men taasi' mian na jama'at? Mian na jama'atmuu a men tio ukumionmuu!

¹³ Raaya'a men sianpo nosida mianna jama'at, Alaata'alasi a bo pungukumi. Alaka' buse'i na jama'atmuu a mian men mangawawau idek.*

6

Miki ukumi na mian men sian parasaya na Tumpu

6:1-11

¹ Kalu i kuu poosinsala' simbaya'muu sa'angu' kaparasaya'an, kadai i kuu se' mama'ase' na mian sambana men taasi' sa'angu' kaparasaya'an bo pungukumi parakalamuu, kasee sian mama'ase' na mian men parasaya na Tumpu? ² Sian mbali' kuu inti'i se' mianna Alaata'ala a bo pungukumi mianna dunia kani'i? Kalu i kuu a bo pungukumi mianna dunia kani'i, sian mbali' pokoonmuu a mungukumi parakala men sianta aratina?

³ Sian mbali' kuu inti'i se' i kita bo pungukumi malaa'ikat? Upa mune' kalu tongko' men bo limangonmuu na tutuo'muu sanda' ilio! ⁴ Kalu isian parakala men koiya'a, kadai mbali' i kuu se' marawoot na mian men sian angga'ionna jama'at?

⁵ Men koiya'a bantilkononku na ko'omuu kada' i kuu makamaa'! Sabole isian mian na ko'omuu men minginti'i bo pungukumi parakalana utus

* 5:13 Ul. 13:5; 17:7

sa'angu' kaparasaya'an! ⁶ Kasee na jama'atmuu isian mian men poosinsala' tia utusna sa'angu' kaparasaya'an, ka' ia mamarawootkon parakalana na mian men sian parasaya ni Kristus! ⁷ Isianpo parakalana mian sa'angu' tia mian sambana, ya'a noko sidamo bookoi pinginti'ian se' i kuu noko rungku'mo. Mbulo i kuu wawaukonon men sian maloos! Mbulo i kuu popondaluson! ⁸ Poali i kuu mingilimang men kelo-kelos. Kuu mompondalus mian sambana. Upa mune' men koiya'a kuu poko wawaumo na utusmuu sa'angu' kaparasaya'an! ⁹ Sian mbali' inti'ionmuu se' mian men sian malolo' na pingkira'na Alaata'ala sian sida pontombonoi Batomundo'anna Alaata'ala?

Alia i kuu kobaetok! Mian men mogora', mian men mangkanggi patung, men muntumpangkon samba-samba, moro'one men mambalukkon wakana, moro'one men poopake simbaya'na moro'one, ¹⁰ mian mamangan, mian dekongan, men bukuan lio', men momotaekon mian ka' men kelo-kelos, giigii' iya'a sian sida pontombonoi Batomundo'anna Alaata'ala. ¹¹ Isian toropii i kuu men koiya'a a gau'muu mbaripian. Kasee koini'i kuu niloe'imo. Kuu nosidamo mian men tongko'bo Ko'ona Alaata'ala. Kuu ia popokana'mo Alaata'ala, gause i kuu noparasayamo ni Tumpu Yesus Kristus, ka' gause i kuu ia bariosmo Alusna Alaata'alanta.

Ururan bona mian men mogora'

6:12-20

¹² Isian men mangaan se' mian sida mingilimang giigii' upa. Kasee pinginti'ingku sianta se' daa kumana' giigii'. Mau mune'

i yaku' sida mingilimang giigii' upa, kasee i yaku' bude' mamatalai wakanku baetokonna upa-upapo.* ¹³ Isian uga' men mangaan se' kakaan tongko' bona kompong, ka' kompong mase nitoropoti bona kakaan. Kasee rua-rua'na iya'a bo kosiankononna Alaata'ala. Wakanta taasi' bo pogora', kasee tongko' bona Tumpu, ka' Tumpu a bo pinginti'i wakanta iya'a. ¹⁴ Alaata'ala nomotuo'imo i Tumpu Yesus noko daa lapus. Koiya'a uga' a Alaata'ala bo momotuo'i kita tia kuasa-Na.

¹⁵ Sian mbali' inti'ionmuu se' wakamuu mase sampana waka ni Kristus? Sida mbali' i yaku' mangala sampana waka ni Kristus ka' minsidakon sampana wakana wiwine men mambalukkon wakana? Sabole sian sida. ¹⁶ Kabai sianpo kuu inti'i se' mian men mamake wiwine men mambalukkon wakana, ia sidamo sa'angu' waka tia wiwine men mambalukkon wakana iya'a! Gause na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari: "Rua-rua'na nosidamo sa'angu' waka."* ¹⁷ Kasee mian men mosa'angu' tia Tumpu, Alusna Tumpu tia santuo'na mian iya'a sidamo sa'angu'.

¹⁸ Pingoloa na wawau men mogora! Gause giigii' dosa sambana men limangonna mian sida na liwana wakana mian iya'a. Kasee mian men mogora' mangawawau dosa na waka-wakana. ¹⁹ Sian mbali' inti'ionmuu se' wakamuu mase dodongoanna Alus Molinas? Alus iya'a dumod-ongo na wakamuu. Ka' Alaata'ala a men non-gorookon Alus iya'a na ko'omuu. Wakamuu mase

* **6:12** 1Kor. 10:23 * **6:16** Kej. 2:24

taasi'po i kuu a tombono. Wakamuu Alaata'ala a tombono.* ²⁰ Kuu mase ia ilimo Alaata'ala ka' noko bontormo. Mbaka' wakamuu tio bo pom-pobalaki' Alaata'ala.

7

Mian men suo'an ka' mian men sianpo nosuo' 7:1-16

¹ Koini'i yaku' minsimbati upa men kuu tulis na suratmuu. Isian men mangaan se' moro'one bagia sian membeeli wiwine. ² Kasee dako' i kuu mogora', mbaka' sanda' moro'one mbulokon isian bo boroki'na, ka' koiya'a uga' a sanda' wiwine isian bo langkai'na. ³ Langkai'na tiodaa mingilimang upa men tiodaa limangonna na boroki'na. Koiya'a uga' a boroki'na tiodaa mingilimang upa men tio limangonna na langkai'na. ⁴ Wiwine men suo'anmo, wakana taasi'mo tongko' i ia a pinginti'i. Men pinginti'i wakana mase langkai'na. Koiya'a uga' a moro'one men suo'anmo, wakana taasi'mo tongko' i ia a pinginti'i. Men pinginti'i wakana mase boroki'na. ⁵ Mbaka' i kuu men moto samba, alia mompootaankon pisuumuu sanda-sanda' saliwakon men kuu sangadakonmo too toro pii ilio, kada' i kuu sida mongononoai sambayang. Kalu i kuu sangada men koiya'a, komburi'na i kuu tio mangawawau soosodo koi men tio wawauonna mian men moto samba dako' lbiliis mimitopongi i kuu men sian mokotaan pisuumuu. ⁶ Yaku' sangada kalu mian moto samba poosangadai men koiya'a, kasee taasi' momosuu' se' tio koiya'a.

* **6:19** 1Kor. 3:16; 2Kor. 6:16

⁷ Bookoi i yaku' mingkira' kalu giigii' mian sida koi yaku' sian nosuo'. Kasee sanda' mian ia taraimo Alaata'ala barakaat men sian pookokoi. Men sa'angu' mian isian barakaat men koi kani'i, ka' men sambana isian barakaat men koi kale'e.

⁸ Mian men sianpo nosuo', ka' wiwine men nobalumo, ururaniionku koi kani'imari: Pore uga' kalu i kuu sumusuung koi yaku'. ⁹ Kasee kalu i kuu sian mokotaan pisuu, kuu tiadaa mosuo'. Gause mbulokon i kuu mosuo' dako' i kuu oniikiton.

¹⁰ Ka' i kuu men nosuo'mo, kuu potoowonku koi kani'imari: Bookoi potoo kani'i taasi' rumingkat na ingku' kasee rumingkat na Tumpu. Boroki' sian sida mamarerei langkai'na.* ¹¹ Kasee kalu boroki' namarereimo langkai'na, ia tiadaa sianmo mosuo' soosodo, kabai se' tio mule'kon na langkai'na. Ka' langkai' sian sida mengerensai boroki'na.

¹² Bona mian sambana, potoowonku koi kani'imari. Potoo kani'i taasi'po potoona Tumpu. Kalu utusta sa'angu' kaparasaya'an moboroki' men sian parasaya ni Kristus, ka' boroki'na sangada poododongoi tii ia, boroki' men koiya'a sian sida rensaionna. ¹³ Ka' kalu wiwine men parasaya ni Kristus molangkai' men sian parasaya ni Kristus, ka' langkai'na sangada poododongoi tii ia, langkai' men koiya'a sian sida rensaionna. ¹⁴ Gause langkai' men sian parasaya iya'a nirookonmo na Tumpu gause boroki'na. Koiya'a uga' boroki' men sian parasaya iya'a nirookonmo na Tumpu gause langkai'na. Kalu

* **7:10** Mat. 5:32; 19:9; Mrk. 10:11-12; Luk. 16:18

sian koiya'a, anakna i raaya'a sabole somo koi anakna mian men sian parasaya, poali anak iya'a uga' nirookonmo na Tumpu gause isian sa'angu' minti'ina men parasaya.

¹⁵ Kasee kalu mian men sian parasaya iya'a mamarerei boroki'na kabai langkai'na men parasaya ni Kristus, patalai i ia mamarerei. Kalu men koiya'a, kuu men wiwine kabai men moro'one sobiimo poododongi tii ia. Kasee kikira'na Alaata'ala kada' i kuu tumuo' pooka'amat. ¹⁶ Kuu men sida boroki'na mian men sian parasaya na Tumpu, koi upa a ninginti'imuu se' i kuu sian momoko mansalamatkon langkai'muu? Koiya'a uga' i kuu men sida langkai'na mian men sian parasaya na Tumpu. Koi upa a ninginti'imuu se' i kuu sian momoko mansalamatkon boroki'muu?

*Tumuo' koi tutuo'muu na tempo i kuu ia leelo'
Alaata'ala bo sida mian-Na*

7:17-24

¹⁷ Sanda' mian tiadaa tumuo' koi men ia rookonmo Tumpu na ko'ona tempo Alaata'ala nengeleelo' i ia bo sida mian-Na. Koiya'a potoongku na giigii' jama'at. ¹⁸ Kalu sa'angu' mian nipoko sunatmo na tempo Alaata'ala nengeleelo' i ia, mbaka' i ia alia mongkosiankon sunat iya'a. Koiya'a uga' kalu sa'angu' mian sianpo nisunat na tempo Alaata'ala nengeleelo' i ia, mian iya'a sobiimo ka' mama'ase' sunaton. ¹⁹ Gause mongololo' aturanna sunat kabai sian mongololo', sian nongko'upa. Men kana' mase mongololoikon potoona Alaata'ala.

²⁰ Sanda' mian tio tumuo' koi tutuo'na na tempo ia leelo' Alaata'ala bo sida mian-Na. ²¹ Kalu i kuu

ata'na mian na tempo ia leelo' Alaata'ala, sian kongupana men koiya'a. Kasee kalu tanaasmuu momoturang i kuu sianmo po'ata'on, alaka' labot. ²² Kalu sa'angu' ata' leelo'onna Tumpu bi parasaya mase i ia sidamo mianna Tumpu men sianmo po'ata'onna dosa. Ka' sa'angu' mian men sian po'ata'on see leelo'onna Tumpu bi parasaya mase i ia sidamo ata' ni Kristus. ²³ Alaata'ala ningilimo i kuu ka' noko bontormo nibayar. Mbaka' alia i kuu mingkira' po'ata'onna mian. ²⁴ Utu-utus! Mau koi upa a tutuo'muu tempo i kuu ia leelo' Alaata'ala bo sida mian-Na, kuu tio tumuo' koiya'a tia Alaata'ala.

Mian men sianpo nosuo' ka' wiwine balu

7:25-40

²⁵ Bona mian men sianpo nosuo'. Men koiya'a yaku' sianta potoona Tumpu. Kasee mau koiya'a, yaku' mambantikon ururanku koi sa'angu' mian men sida porongorion gause polingu'na Tumpu. ²⁶ Minginai' biai' a repaan men isian na tempo koini'i, surionku bagia kalu mian mansalani tutuo'na koi men pintanga' salanionna. ²⁷ Kalu i kuu boroki'anmo, alia mansarak kada' poorensa. Kalu i kuu sian boroki'an, sobiimo ka' mansarak boroki'. ²⁸ Kasee kalu i kuu mosuo', men koiya'a taasi' dosa. Ka' uga' kalu sa'angu' wiwine laandue' mosuo', ia taasi' se' mangawawau dosa. Tongko' se' ka' i raaya'a men nosuo'mo iya'a mase bo mungurumpaki repaan na tutuo'. Ka' kikiraku' kada' i kuu sian mongololongi repaan men koiya'a.

²⁹ Utu-utus! Panduungku koi kani'imari: Kita sianmo biai' a tempo. Muntumbei koini'i, sanda'

mian men boroki'anmo, ia tiadaa tumuo' koikoi se' ia sian boroki'an. ³⁰ Mian men wiri, ia tiadaa koikoi se' i ia sian masiongo'. Mian men beles koikoi se' i ia sian beles. Mian men ningilimo, koikoi se' i ia sian montombonoi upa-upa. ³¹ Ka' mian men mingilimang palimangonna dunia, ia tiadaa tumuo' koikoi se' i ia sian mongononoai palimangonna dunia iya'a. Gause dunia men koi kani'i a lalandena boomo porus!

³² Kikira'ku kada' i kuu alia babatakon tutuo'muu. Mian men sianta boroki'na bo mongononoai palimangonna Tumpu, gause ia mingkira' mingilimang men pingkira'na Tumpu. ³³ Kasee mian men boroki'an bo mongononoai biai' palimangon na tano' balaki' kani'i, gause ia mingkira' mongololoikon pingkira'na boroki'na. ³⁴ Mbali' noana ko'obo-obosmo. Sa'angu' wiwine men sian langkai'an, kabai se' sa'angu' anak wiwine laandue', bo mongononoai biai' upa na palimangonna Tumpu, gause kikira'na kada' waka tia noana sida tombonoionna Tumpu. Kasee sa'angu' wiwine men langkai'anmo mongononoai palimangon na dunia kani'i, gause ia mingkira' mongololoikon pingkira'na langkai'na.

³⁵ Giigii' iya'a mase yaku' tulis kada' sida bo kaporeanmuu. Yaku' taasi' se' mangalia i kuu mowauwau. Men kikira'ku tongko' kada' daa i kuu mingilimang men kana' ka' men sida wawauon, ka' kada' i kuu sida mongononoai palimangonna Tumpu.

³⁶ Kalu sa'angu' moro'one munsuri se' i ia mingkikira'i ndoloina gause i ia sianmo moko-

taan pisuuna, asar ndoloina iya'a daa bo posuo'ionna gause daa notu'amo, patalai i ia mingilimang upa men surionna pore bo limangonna. Wawauna men koiya'a taasi'po dosa. Patalai bi posuo'. ³⁷ Kasee kalu sa'angu' moro'one nongotoongmo na noana se' sian mosuo' tia ndoloina iya'a, ka' upa men ia otoongmo iya'a taasi' nipakisaa, mbaka' men ia limangmo iya'a mase pore, kalu ia tuutuu' mingilimang upa men ia otoongmo iya'a. ³⁸ Mbaka' moro'one men mosuo' tia ndoloina iya'a, ia mingilimang men pore, ka' moro'one men sian mosuo', koiya'a men porenana.

³⁹ Sa'angu' wiwine men nosuo'mo guntaguntang ukum tia langkai'na tongko' tempo langkai'na iya'a dauga' tumuo'. Kalu langkai'na lapusmo, wiwine iya'a sidamo mosuo' soosodo tia moro'one men kikirana, kasee moro'one iya'a tiadaa mian men parasaya na Tumpu. ⁴⁰ Kasee kalu ia sianmo mosuo' soosodo, koiya'a a porenana bo ko'ona. Koiya'a pinginti'ingku. Ka' surionku, upa men yaku' neengkon iya'a mase yaku' neengkon tia kuasanna Alusna Alaata'ala.

8

Antok men nikelaikon bona patung

8:1-13

¹ Koini'i tundunkononku a aratina antok men nikelaikon bona patung. Bookoi "kita giigii' isian pinginti'ianta na pimbolianan." Poali pinginti'ian iya'a minsidakon mian sida lambak, kasee molingu'kon mian minsidakon kaparasaya'anna mian sida moonggor. ² Mian men mansarui se' isian pinginti'ian mase sianpo ninginti'i men

tiodaa inti'ionna. ³ Kasee mian men tuutuu' molingu'kon Alaata'ala, mian iya'a inti'ionna Alaata'ala.

⁴ Koi upa ansee a mangkaan antok men nikelaiikonmo bona patung? Kita inti'imo se' na tano' balaki' kani'i patung men kanggion mase sianta aratina. Alaata'ala sa'a-sa'angu'. Sianta men sambana. ⁵ Daa uga' biai' a upa men ngaanon diimtia tumpu men sambanaan, mau men isian na lealaa kabai men isian na tano' balaki'. ⁶ Kasee na ko'onta', Alaata'ala tongko' sa'angu'. Iamo a Tama men ninsidakon giigii' upa na dunia. Kita tongko' tumuo' bo Ko'ona. Ka' uga', Tumpu mase sa'a-sa'angu', men i Yesus Kristus. Alaata'ala nomokau i Yesus kada' minsidakon giigii' upa na dunia ka' minsidakon i kita tumuo'.

⁷ Mau mune' koiya'a, sianta se' daa giigii' mian minginti'i men koiya'a. Isian toropii mian men mbaripian malia' mangkanggi patung. Koiya'a mbali' pataka koini'i uga' i raaya'a dauga' munsuri se' antok men nipoko kelaikonmo bona patung mase antok men niboliankon. Mbaka' kalu i raaya'a mangkaan antok men koiya'a, raaya'a munsuri se' dosa, gause noana i raaya'a raranga'. ⁸ Bookoi upa men kaanonta sian momorei poowawanta tia Alaata'ala. Kalu i kita sian mangkaan, kita sian nongko'upa. Ka' uga' kalu i kita mangkaan antok men koiya'a, kita sian mandapot dale' upa-upa.

⁹ Kasee pore-pore! Alia pataka wawaumuu men mingilimang giigii' upa montombolongkon mian sambana mangawawau dosa, gause noana raranga'. ¹⁰ Tuutuu' mba'a. Kuu ninginti'imo

se' sian kongupana a kumaan na pimbolianan. Kasee kalu isian sa'angu' mian nimiile' se' i kuu oru-oruang inde'e ka' kumaan, mbaka' mian men raranga' a noana iya'a uga' lente' mangkaan antok men nikelaikonmo na patung. ¹¹ Mbaka' pinginti'ianmuu men koiya'a montombolongkon utusmuu sa'angu' kaparasaya'an men raranga' a noana iya'a sida silaka'. Poali i Kristus nolapus uga' tonsoop bona mian iya'a men raranga' a noana. ¹² Ka' kalu i kuu sala'an men koiya'a na utusmuu sa'angu' kaparasaya'an, mbaka' i kuu mampapoloji noana i raaya'a men dauga' raranga', ka' i kuu baradosa ni Kristus. ¹³ Koiya'a mbali', kalu kakaan men kaanonku montombolongkon utusku men sa'angu' kaparasaya'an mangawawau dosa, mbaka' i yaku' sianmo mangkaan antok men niboliankon pataka manau', dako' i yaku' manggau'kon i ia mangawawau dosa.

9

Men sida limangonna poposuu'

9:1-27

¹ Taasi' uga' i yaku' kani'i mian men sida mangawawau koi pingkira'ku? Taasi' uga' i yaku' kani'i poposuu'? Yaku' mbali' sianpo nimiile' i Yesus, Tumpunta? Kuu mbali' taasi' ee'na palimangon men yaku' limangmo bona Tumpu? ² Mau mune' mian sambana sian sangada se' i yaku' kani'i poposuu', koo'mo tia koo', kuu sabole sangada na ingku'. Gause tutuo'muu koi mianna Tumpu mase mompopo'inti'ikon se' i yaku' kani'i poposuu'.

³ Kalu mian miminsala'i yaku', simbationku koi kani'imari: ⁴ Kai mbali' sian sida mangalabot kakaan tia men bo inumon na upa men kai li-mangmo? ⁵ Kai mbali' sian sida mangawawa boroki' men sa'angu' kaparasaya'an poololo' tii kai na rae'anmai, koi men ia wawaumo utus ni Tumpu Yesus ka' poposuu' sambana tonsoop i Kefas? ⁶ Kabai tongko' i yaku' tii Barnabas a men tiodaa mosibasarak men bo kokosidamai?

⁷ Sianta surudadu men mosibasarak bo ko'ona suungna na tempo mae' poopapate! Sianta po'ale' men mangasok anggur na ale'na kasee sian mangkaan woo'na anggur men na ale'na iya'a! Sianta pontotobo' domba kasee sian minginum susuna dombana iya'a! ⁸ Yaku' muntundun men koiya'a taasi' tongko' rumingkat na upa men pile'on sanda' ilio, kasee ukum Torat uga' mangaan men koiya'a. ⁹ Na kitap ni Musa isian nitulis koi kani'imari: "Sapi' men pintanga' umiik, alia peno'on kasee patalai bi kaan." Alaata'ala mbali' se' tongko' mingimamat sapi'?"* ¹⁰ Kabai isian panduung-Na bo ko'onta'? Daa mba'a! Men koiya'a nitulis bo ko'onta'. Gause kana' uga' kalu mian men bapajeko kabai se' mian men mingiik mongooskon obosna palimangonna. ¹¹ Kai nangkamburmo wine' men na Alus Molinas na tutuo'muu. Mbaka' kalu i kai mangala tambo na ko'omuu, sala' mbali' i kai mingilimang men koiya'a?*" ¹² Kalu mian sambana sida mongooskon men koiya'a na ko'omuu, upa mune' i kai sabole sida tuu'.

* **9:9** Ul. 25:4; 1Tim. 5:18

* **9:11** Rm. 15:27

Kasee i kai sianpo paraa koiya'a. Kai tongko' mingkira' mamasa'an giigii' iya'a dako' mantakakon upa-upa men sida bo pinsingkuri Lele Pore men muntundun i Kristus. ¹³ Kuu sabole minginti'i se' mian men balimang na Laiganna Alaata'ala mandapot kakaanna i raaya'a na Laiganna Alaata'ala. Ka' mian men balimang na mesba mandapot obosanna i raaya'a na upa men nikurbaankon indo'o.* ¹⁴ Koiya'a uga' Tumpu namatuko se' mian men mengelelekon Lele Pore, ia tiodaa tumuo' na palimangonna iya'a.*

¹⁵ Kasee i yaku' sian nontoopa'ase' tambo na ko'omuu. Ka' panduungku na surat kani'i taasi' se' kada' i kuu mantarai bo ingku' koini'i. Mbulokon i yaku' lapus kalu yaku' tio mingilimang men koiya'a, dako' penta' a men kodaakononku. ¹⁶ Kasee kalu na pengelelekonan Lele Pore, yaku' sianta salanan kodaawan. Yaku' tio mingilimang gause Alaata'ala nomosuu'mo i yaku'. Silaka' i yaku' kalu sian mengelelekon Lele Pore iya'a! ¹⁷ Kalu se' i yaku' mingilimang palimangon iya'a rumingkat na pingkira'ku susuung, mbaka' i yaku' sida mongooskon tambo. Kasee i yaku' mengelelekon Lele Pore gause ia pokau Tumpu, taasi' pingkira'ku susuung. ¹⁸ Kalu koiya'a, upa ansee a bo tambongku? Tambongku koi kani'imari: yaku' daa sida mengelelekon Lele Pore iya'a ka' sian mama'ase' mian men bo pingimamat i yaku', gause yaku' sian mangawawau men bookoi sida wawauonku na pengelelekonan Lele Pore iya'a.

¹⁹ Mau mune' yaku' sian ia po'ata mian, kasee

* **9:13** Ul. 18:1 * **9:14** Mat. 10:10; Luk. 10:7

i yaku' ninsidakonmo wakangku bo ata'na giigii' mian. Yaku' mingilimang men koiya'a kada' sida monsoopkon bi biai' a mian men mongololo' i Kristus. ²⁰ Mbali' bona lipu' Yahudi, yaku' mimpipiile'kon se' i yaku' uga' koi lipu' Yahudi, kada' daa monsoopkon i raaya'a bi sida mian men mongololo' i Kristus. Bona mian men tumuo' mongololo' ukum Torat, yaku' mimpipiile'kon se' i yaku' mongololo' ukum iya'a, mau mune' yaku' sianmo tio mongololo' ukum iya'a. Yaku' mingilimang koiya'a kada' daa monsoopkon i raaya'a bi sida mian men mongololo' i Kristus. ²¹ Bona mian na lipu' sambana men taasi' Yahudi, yaku' mimpipiile'kon koikoi se' i yaku' mian men taasi' Yahudi, men tumuo' sian matete na ukum Torat. Yaku' ningilimang men koiya'a kada' daa monsoopkon i raaya'a bi sida mian men mongololo' i Kristus. Kasee taasi' se' i yaku' sian matete na ukumna Alaata'ala. Yaku' tamban matete na ukum ni Kristus. ²² Bona mian men kaparasaya'anna dauga' raranga', yaku' mongololo' koi pinginti'ina i raaya'a, kada' daa monsoopkon i raaya'a bi sida mian men malolo' ni Kristus. Yaku' mongololo' tutuo'na giigii' mian, kada' koo'mo tia koo' yaku' momoko mansalamatkon toropii ira.

²³ Giigii' palimangonku yaku' limang gause minginau' Lele Pore, kada' i yaku' uga' tonsoop mantausi barakaat na Lele Pore iya'a. ²⁴ Kuu sabole minginti'i se' na tempo poopa'a-pa'agorkon tumetende', biai' a mian mongololo' tumetende', kasee men mandapot tambo tongko' sa'angu' mian. Mbaka' alaka' tetende' koi na aturan kada' i kuu mantausi tambomuu. ²⁵ Sanda' mian men

poopa'a-pa'agorkon tumetende', ia tio mungkuasai wakana na giigii' upa. Ia mingilimang koiya'a kada' posapeo'ion tia bunga men dongan malau. Kasee i kita mungkuasai wakamai na giigii' upa kada' posapeo'ion tia bunga men sian malau pataka sidutu. ²⁶ Mbali' yaku' sian tumetende' men sianta panduungna noangku. Kabai se' poopukul, yaku' sian mansambumo mumukul. ²⁷ Kasee yaku' mansara-sarak mingilimang men marepa kada' mungkuasai wakangku. Yaku' mingilimang koiya'a gause i yaku' bude' kalu moko daa mengelele'kon Lele Pore na mian sambana, yaku' sianmo mantausi tambo.

10

Maka'amat na wawau mimbolian

10:1-11:1

¹ Utu-utus! Kuu tiodaa minginau' upa men nosida na pulinta na tempo i raaya'a nongololo' i Musa. Raaya'a giigii' ia moongi antong, ka' giigii' nosalamat nengelembeti tobui.* ² Nengelembeti tobui ka' moongna antong iya'a a men nipake bo pansarani i raaya'a giigii' kada' sida pololo' ni Musa. ³ Raaya'a giigii' nangkaan kakaan men koikoimo ringkat na Alaata'ala,* ⁴ ka' i raaya'a giigii' uga' ninginum men koikoimo ringkat na Alaata'ala. Raaya'a ninginum na Watu men ringkat na Alaata'ala ka' poololo' i raaya'a. Kristus a Watu iya'a.* ⁵ Kasee mau koiya'a, Alaata'ala bude'kon wawauna kobiai'anna i raaya'a. Mbali'

* **10:1** Kel. 13:21-22; 14:22-29
17:6; Bil. 20:11

* **10:3** Kel. 16:35

* **10:4** Kel.

Alaata'ala namatalai i raaya'a nolapus na tano' maleas.*

⁶ Giigii' iya'a sida bo piile'onta, bo pompopodaga i kita dako' mingkikira'i upa-upa men ba'idek koi men ia wawaumo i raaya'a.*

⁷ Kita uga' sian sida mangkanggi patung koi mian men isian na ko'ona i raaya'a. Na Alki-taap isian nitulis koi kani'imari: "Mian umoruang kumaan ka' ba'inum, kasi sumoili' mangkanggi patung."* ⁸ Alia i kita mogora' koi mian men isian na ko'ona i raaya'a. Mbali' na ko'ona i raaya'a isian ruampulo' totolu' loloon mian a men nolapus na ilio sangilio iya'a gause ningilimang men koiya'a.* ⁹ Alia i kita mimitopongi Tumpu koi men ia limang toro pii mian na ko'ona i raaya'a tempo mbaripian, pataka i raaya'a nolapus ia tumbuk ule moso'an.* ¹⁰ Kita uga' alia mongkoinanang koi men ia limang toro pii mian na ko'ona i raaya'a tempo mbaripian pataka i raaya'a ia pap-atei malaa'ikat kolapusan.*

¹¹ Giigii' men koiya'a nosida na ko'ona i raaya'a kada' bo piile'onna mian sambana, ka' nitulis kada' bo pompopodaga i kita. Gause i kita koini'i mase tumuo' na tempo kokomburi'anna. ¹² Mbaka' mian men mansarui se' daa kekereranna moonggor, ia tiodaa maka'amat dako' ia mandawo'.

¹³ Sanda' saga-saga men lolongionmuu mase saga-saga men malia' lolongionna mian. Kasee

* **10:5** Bil. 14:29-30 * **10:6** Bil. 11:4 * **10:7** Kel. 32:6 * **10:8**
 Bil. 25:1-18 * **10:9** Bil. 21:5-6 * **10:10** Bil. 16:41-49

Alaata'ala malolo' na toon-Na. Kuu sian patalaion-Na topongionna upa men sian pa'alaonmuu. Tempo i kuu takaionna saga-saga, Ia bo mantarai salan kada' i kuu sida mokotaan a noamuu.

¹⁴ Mbaka', utu-utusku men kologu'ku, kuu aliamomo' mangkanggi patung. ¹⁵ Pomorobuingku i kuu koi pomorobuingku mian men motu'amo a noana. Kuu tiadaa mompoo'inarutikon wurungku kani'i. ¹⁶ Na tempo i kita minginum anggur na sasangkir barakaat ka' munsukuur Alaata'ala, taasi' uga' iya'a mompopo'inti'ikon se' i kita motokantang tii Kristus na kolapusan-Na? Ka' na tempo kita mongobo-obos roti bo kaanonta, taasi' uga' iya'a mompopo'inti'ikon se' i kita tonsoop sampana waka ni Kristus? ¹⁷ Gause roti men oboson iya'a sa'a-sa'angu', ka' i kita giigii' mangkaan roti iya'a, mbaka' i kita men biai' kani'i nigalalmo sa'angu' waka.

¹⁸ Piile' uga' a lipu' Israel. Raaya'a men nangkaan kakaan men nikurbaankonmo na wawona mesba, raaya'a uga' nandapat obosna mesba iya'a.

¹⁹ Nongko'upa mbali' se' mangan men koiya'a? Kelai men rookonon bona patung mbali' isian aratina? Patung men kanggion mbali' isian aratina? ²⁰ Taasi'. Kasee kelai men nikelaikonmo bona patung taasi' rookonon bona Alaata'ala, kasee bona diim. Yaku' bude'kon i kuu malolo' na diim.*

²¹ Kuu sian sida minginum anggur na rurua' sasangkir. Kalu monsoosa' Tumpu, uga' na

* **10:16** Mat. 26:26-28; Mrk. 14:22-24; Luk. 22:19-20
Ul. 32:17

* **10:20**

Tumpumo. Amo' dauga' monsoosa' diim. Kuu sian sida kumaan sa'angu' kaanan tia Tumpu ka' uga' sa'angu' kaanan tia diim. ²² Kabai kita mingkira' minsidakon Tumpu mosorop? Kita mbali' a bukuanna tii Ia?*

²³ Taena mian, “Kita sida mingilimang men kikirata.” Tuutuu! Kasee taasi' giigii' men kikirata se' daa kumana'. “Kita sida mingilimang men kikirata.” Tuutuu! Kasee taasi' giigii' men kikirata iya'a se' daa mamakadodor kaparasaya'anta.* ²⁴ Alia isian mian men mampari-pari kaporean men tongko' bona waka-wakana. Sanda' mian tiadaa mampari-pari uga' men bo kaporeanna mian sambana.

²⁵ Kuu sida mangkaan antok men balukkonon na pobalukan antok. Antok iya'a sobiimo ka' seneion dako' sian kokana'na noamuu. ²⁶ Gause na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari: “Tano' balaki' kani'i tia giigii' isiina mase Tumpu a tombonona.”*

²⁷ Kalu angeonna mian men taasi' sa'angu' kaparasaya'an kada' kumaan, ka' i kuu sangada angeonna, upa men nitaropkon na ko'omuu, alaka' kaan. Sobiimo ka' mensenei nangalaan kakaan iya'a, dako' sian kokana'na noamuu. ²⁸ Kasee kalu isian men mambantil na ko'omuu taena, “Antok kani'i nikelaikonmo bona patung,” mbaka' alia mangkaan antok iya'a, gause minginau' mian iya'a ka' minginau' men taena noa. ²⁹ Panduungku taasi' se' men taena noamuu,

* **10:22** Ul. 32:21 * **10:23** 1Kor. 6:12 * **10:26** Mzm. 24:1

kasee men koi taena noana mian men namban-tilkon iya'a.

Kabai isian men bapikirawar koi kani'imari: “Nongko'upa mbali' a wawaungku se' tiodaa mongololoikon isiina noana mian sambana? ³⁰ Kalu i yaku' mangkaan antok see daa sukuurkononku na Alaata'ala, nongko'upa mbali' a mian se' mompoposala' i yaku' gause antok iya'a, poali antok iya'a yaku' sukuurkonmo na Alaata'ala?”

³¹ Mbali' mau upa a men limangonmuu kabai se' kaanonmuu kabai se' inumonmuu, giigii' iya'a alaka' limang tongko' bo pompobalaki' Alaata'ala.

³² Alia i kuu manggau'kon mian mangawawau dosa, too se' i raaya'a lipu' Yahudi, kabai se' lipu' Yunani, kabai se' jama'atna Alaata'ala. ³³ Alaka' tumuo' koi yaku'. Yaku' mampari-pari mingilimang giigii' upa men kikira'na giigii' mian. Yaku' mingilimang koiya'a taasi' se' bona waka susuung. Panduungku mase kada' daa mian biai' sida salamatkonon.

11

¹ Mai lolo' a wawaungku koi yaku' uga' mongololo' wawau ni Kristus.*

Molimbaung tempo bakitumpu

11:2-16

² Yaku' muntunde' i kuu gause i kuu daa sinampang minginau' i yaku' ka' i kuu mongololo' pisiso' men yaku' tadulkon na ko'omuu.

³ Kasee kikira'ku kada' i kuu minginti'i men koi kani'imari: men mantanaasi giigii' moro'one mase i Kristus, ka' men mantanaasi wiwine

* **11:1** 1Kor. 4:16; Flp. 3:17

mase moro'one, ka' men mantanaasi i Kristus mase Alaata'ala. ⁴ Sanda' moro'one men basambayang kabai se' mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala kasee molimbaung, ia mampapakamaa' i Kristus men mantanaasi i ia. ⁵ Kasee sanda' wiwine, tempo ia basambayang kabai tempo ia mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, kalu ia sian molimbaung, mbaka' wiwine iya'a mampapakamaa' moro'one men mantanaasi i ia. Wiwine men koiya'a koikoimo tia men nibokulu'imo. ⁶ Gause kalu wiwine bude' molimbaung, mbaka' bagia bi guntinga a wuukna. Kasee kalu wiwine guntingon kabai se' bokulu'ion, ya'a koikoimo mampapakamaa' i ia, mbaka' i ia tiadaa molimbaung.

⁷ Moro'one sian kana' molimbaung, gause ia mimpipiile'kon koi upa a Alaata'ala ka' kobalaki'an-Na. Kasee wiwine mimpipiile'kon kobalaki'anna moro'one.* ⁸ Gause taasi' wiwine a ni'ala ka' niwawau sida moro'one, kasee moro'one a men ni'ala ka' niwawau sida wiwine.* ⁹ Moro'one taasi'po niwawau bona wiwine, kasee wiwine a men niwawau bona moro'one. ¹⁰ Koiya'a mbali' wiwine tiadaa molimbaung bookoi sa'angu' oosan se' ia mase tanaasionna moro'one. Men koiya'a uga' kokana'na malaa'ikat.

¹¹ Mau mune' koi mianna Tumpu, wiwine sian sida tumuo' susuung men sian paraa tia moro'one, ka' moro'one uga' sian sida tumuo' susuung men sian paraa tia wiwine. ¹² Mau mune' wiwine nisidakon ringkat na moro'one, kasee noko daa

* **11:7** Kej. 1:26-27 * **11:8** Kej. 2:18-23

iya'a, moro'one ngamea'kononna wiwine, ka' raaya'a giigii' mimpu'u na Alaata'ala.

¹³ Alaka' poo'inarutikon a men koi kani'imari: Sida mbali' a sa'angu' wiwine sambayang na aropna mian biai' kasee sian nolimbaung?

¹⁴ Koi men ia inti'imo mian biai', ka' i kuu uga' minginti'i se' kalu moro'one kea' a wuukna, ya'a mase kakamaa'. ¹⁵ Kasee kalu wiwine, wuuk men alayo' iya'a sida sa'angu' kobelesanna i raaya'a, ka' nirookon na ko'ona kada' bo limbaungna.

¹⁶ Kalu isian men mingkira' mompoogagaikon men koiya'a, kai kabaipo jama'atna Alaata'ala men sambana tongko' mongololo' men koiya'a. Sianta men sambanaan.

Wawau men sala' na tempo baktumpuan mangkaan roti tia minginum anggur

11:17-34

¹⁷ Yaku' sian muntunde' i kuu na potoongku men koi kani'imari. Poorimpungianmuu baktumpu sianmo mantakakon men pore, kasee mantakakon men sian pore. ¹⁸ Tumbena yaku' nongorongor se' na poorimpungianmuu isian mian men sian poolakama'. Ka' surionku lele iya'a kobiai'anna tuutuu'. ¹⁹ Kabangaranamo uga' kalu na ko'omuu isian mian men sian poolakama', kada' manasa se' ime a mian men daa kana'!

²⁰ Kasee na tempo i kuu poorimpungi baktumpu mangkaan roti ka' minginum anggur bona Tumpu, wawaumu iya'a taasi' bona Tumpu.

²¹ Gause na tempo i kuu kumaan, kuu sanda-sanda' po'olu-olukoni mangala kakaan tia anggur pataka isian men dauga' mololu, ka' men sambana tamban lio'.

²² Nongko'upa mbali' se' koiya'a? Taasi' uga' i kuu laiganan? Kuu sida kumaan ka' ba'inum na laiganmuu. Kabai i kuu mingkira' mompopokoo' jama'atna Alaata'ala ka' mampapakamaa' mian men talalais? Koi upa ansee a men tiodaa bo bantilkonon na ko'omuu? Too men koiya'a tiodaa tunde'onku? Sian! Yaku' sian muntunde' i kuu.

²³ Gause men yaku' pisiso'kon na ko'omuu iya'a mase tongko' yaku' labot na Tumpu. Na malom tempo i Tumpu Yesus ia rookon mian kada' papateion, Ia nangala roti, ²⁴ ka' noko daa Ia nunsukuurkon roti iya'a na Alaata'ala, Ia nungurumpi-rumpikmo, kasi norobu tae-Na, "Ni'imo a wakang-Ku men nirookon bo pontololoki i kuu. Alaka' wawau a men koi kani'i bookoi pinginau'muu i Yaku'." ²⁵ Koiya'a uga' sarataa noko daa nangkaan roti, Ia nangalamo pinginuman tia anggur kasi norobu tae-Na, "Isiina pinginuman kani'i bookoi oosna toonna Alaata'ala men u'uru, men nipakadodor tia rara'-Ku. Sanda' i kuu minginum men koi kani'i, alaka' wawau a men koiya'a bookoi pinginau'muu i Yaku'."* ²⁶ Sanda' pangkaananmuu roti ka' pinginumanmuu anggur men koi kani'i, kuu mengelelekon kinolapusanna Tumpu pataka kotakaan-Na.

²⁷ Mbali' mian men mangkaan rotina Tumpu kabai se' minginum anggurna Tumpu see sian kana' a wawauna, mian iya'a mangawawau dosa na Tumpu men nongorookonmo waka-Na tia rara'-Na bookoi kurbaan. ²⁸ Sanda' mian tiodaa manganasai wawauna kutung, kasi i ia

* **11:25** Kel. 24:6-8; Yer. 31:31-34

sida mangkaan roti ka' minginum anggur iya'a.
²⁹ Gause kalu mian mangkaan roti ka' minginum anggur kasee sian mingimamat wakana Tumpu, mbaka' men kaanonna ka' inumonna iya'a tongko' mantakakon ukumanna Alaata'ala na wakana. ³⁰ Mbali' biai' i kuu men manggeo ka' sian maka'ala ka' isian uga' men tompolapus. ³¹ Kasee kalu i kita manganasai kutung wawaunta, kita sian ukumonna Alaata'ala. ³² Kasee kalu too i kita ukumonna Alaata'ala, mbaka' Ia mangawawau koiya'a kada' montotobo'i i kita dako' i kita ukumon singka-singkat tia mianna dunia men sian parasaya.

³³ Utu-utusku! Kuu tiodaa poepeperai kalu i kuu poorimpungi bakitumpu mangkaan roti ka' minginum anggur. ³⁴ Kalu isian men mololu, ia tiodaa kumaan na laigannapo. Kalu i kuu mingimamat men koiya'a, poorimpungianmuu sian mantakakon ukumanna Alaata'ala na ko'omuu. Men sambanaan daa bo bantilkononku na ko'omuu tempo kotakaanku.

12

Biai' a barakaat kasee Alus Molinas sa'angu'

12:1-11

¹ Utu-utus! Koini'i yaku' muntundunkon barakaat men rookononna Alus Molinas. Yaku' mingkira' kada' i kuu minginti'i men tuutuu'na. ² Kuu minginti'i se' na tempo i kuu sianpo ninginti'i Tumpu, kuu nibaetokmo pataka mangkanggi patung men umu'. ³ Mbaka' bantilkononku se' mian men tondongonna

Alusna Alaata'ala, ia sian momoko mangan
“Bi kana'a tadean i Yesus!” Koiya'a uga' sianta
sa'angu'po mian men momoko mangan: “Yesus
a men Tumpu!” kalu mian iya'a sian pisiso'onna
Alus Molinas.

⁴ Isian biai' kaliangan a barakaat men ringkat
na Alaata'ala, kasee giigii' rokononna Alus men
sa'a-sa'angu'.* ⁵ Isian biai' kaliangan a paliman-
gon men sida limangon, kasee Tumpu men bo
pinginti'i mase sa'a-sa'angu'! ⁶ Isian biai' kalian-
gan a palimangon men kosamba', kasee giigii'
iya'a limangonna Alaata'ala men sa'a-sa'angu'.

⁷ Kita sanda-sanda' taraion barakaatna Alus
Molinas men kumana' bo kaporeanta giigii'.
⁸ Isian mian men taraionna Alus iya'a barakaat
pinginti'ian tempo morobu. Mian sambana
taraionna Alus iya'a barakaat mompopo'inti'ikon
Alaata'ala. ⁹ Mian sambana taraionna Alus
iya'a barakaat imaan moonggor. Mian sambana
taraionna Alus iya'a barakaat kuasa bo pengelesi'i
mian. ¹⁰ Mian sambana taraion barakaat kuasa
bo pangawawau upa kosamba'. Mian sambana
taraion barakaat bo pantadulkon lele men ringkat
na Alaata'ala. Mian sambana taraion barakaat
minginti'i mindilang aana men Alus Molinas tia
men taasi'. Mian sambana taraion barakaat
momorobukon toropii kaliangan wurung
men kobangang, ka' isian uga' mian sambana
taraion barakaat minginti'i mangarat wurung
men kobangang iya'a. ¹¹ Giigii' barakaat iya'a
limangonna Alus men sa'a-sa'angu' iya'a. Sanda'
mian mandapot barakaat koi men kikirana Alus

* **12:4** Rm. 12:6-8

rookonon na ko'ona.

*Biai' a sampana waka kasee waka sa'a-sa'angu'
12:12-31*

¹² Wakana mian sa'a-sa'angu', kasee biai' a sampana. Giigii' sampana iya'a, mau mune' biai', mase galal sa'angu' waka. Kita men parasaya ni Kristus uga' koi wakana mian.* ¹³ Kita men parasaya, mau lipu' Yahudi kabai se' lipu' Yunani, ata' kabai se' mian men sian nipo'ata', giigii' i kita ia saranimo Alus men sa'a-sa'angu' iya'a kada' daa i kita sida posa'angu'on na waka ni Kristus. Kita giigii' nitaraimo ninginum na Alus men koikoimo.

¹⁴ Wakana mian uga' biai' a sampana, taasi'po tongko' sangkalianan. ¹⁵ Koi upa kalu se' sarat mangaan taena, "Yaku' taasi' lima, mbaka' i yaku' taasi'po sampana waka." Tuutuu' mbali' a sarat se' sian tonsoop sampana waka? ¹⁶ Koi upa kalu se' tilinga mangaan taena, "Yaku' taasi' mata, mbaka' i yaku' taasi'po sampana waka." Tuutuu' mbali' a tilinga se' sian tonsoop sampana waka? ¹⁷ Kalu wakana mian tongko' mata giigii', koi upa bo poorongorna waka iya'a? Kabai se' kalu wakana mian tongko' tilinga giigii', koi upa a waka iya'a sida poo'ook? ¹⁸ Kasee giigii' sampana waka iya'a ia pokela Alaata'ala na wakana mian koi pingkira'-Na. ¹⁹ Kalu giigii' sampana waka tongko' sangkalianan, koi upa se' daa sida ngaanon waka? ²⁰ Tuutuu' mba'a se' biai' a sampana waka, kasee waka sa'a-sa'angu'.

²¹ Mbali' mata sian sida mangaan na lima koi kani'imari: "Koo sian kumana' na ingku!" Kabai

* **12:12** Rm. 12:4-5

se' takala' mangaan na sarat taena, "Koo sian kumana' na ingku!"²² Poali sampana waka men bookoi sian momoko ba'upa iya'a, ya'amo a men kumana' tuu' bo ko'onta.²³ Ka' sampana waka men bookoi sian angga'ion, ia a men angga'ionta tuu'. Sampana waka men sian sida pakatedaon na mian biai', imamatonta tuu'.²⁴ Kasee sampana waka men daa sida pakatedaon mosoo imamatonta. Alaata'ala nantapi'mo sampana wakanta pataka men sian laan angga'ion, ya'a a men imamaton tuu'.²⁵ Mbali' giigii' sampana waka sian sida poosinsala', kasee tio poo'imamat.²⁶ Kalu sa'angu' sampana waka karepaan, mbaka' sampana waka men sambana uga' tololo' munsuri karepaan. Kalu sa'angu' sampana waka angga'ion, mbaka' giigii' sampana waka uga' munsuri beles.

²⁷ Kuu giigii' mase waka ni Kristus ka' i kuu sanda-sanda' mase sampana waka iya'a.²⁸ Koiya'a uga' a na lalomna jama'at. Alaata'ala namatukokonmo bookoi limangna sanda' mian. Men tumbena poposuu', korua'na nabii, kotolu'na guru, kasi mian men isian barakaat mangawawau upa kosamba', ka' uga' mian men isian barakaat mengelesi'i mian, kabai se' minsida mangalawei mian, kabai se' minsida mantanaasi, kabai se' men minginti'i momorobukon toropii kaliangan wurung men kobangang.*²⁹ Raaya'a taasi' se' daa giigii' nosida poposuu' kabai se' nabii kabai se' guru. Taasi' se' daa giigii' isian barakaat bo pangawawau upa kosamba',³⁰ kabai se' bo pengelesi'i mian, kabai se' men bo pomorobukon

* 12:28 Ef. 4:11

wurung men kobangang, kabai se' bo pangarat wurung men kobangang iya'a.

³¹ Mbaka' kuu tiodaa mampari-pari mantausi na Alus Molinas barakaat men tuko. Ka' koini'i yaku' mompopo'inti'ikon na ko'omuu salan men porena tuu'.

13

Polingu'

13:1-13

¹ Mau mune' i yaku' minginti'i biai' kaliangan wurungna mian, ka' uga' wurungna malaa'ikat, kasee i yaku' sian molingu'kon mian sambana, mbaka' giigii' men neengkononku iya'a tongko' koi laungna tawa-tawa tia gong men kalansingan, kasee sianta aratina. ² Mau yaku' isian barakaat mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, ka' minginti'i giigii' upa men sian inti'ionna mian sambana, ka' montombonoi giigii' pinginti'ian, ka' parasaya tuu' na Alaata'ala pataka mamaka'ala momosuu' buu'na bi balimba', kasee i yaku' sian molingu'kon mian sambana, mbaka' i yaku' sian tuu' mingkaliangan!*

³ Mau giigii' men tombonoionku rookononku na mian talalais, ka' uga' maloos tunuon a wakangku, kasee i yaku' sian molingu'kon mian sambana, mbaka' giigii' men yaku' limangmo iya'a sian tuu' isian ee'na.

⁴ Mian men molingu'kon mian sambana, ia sian sungkol, kasee pore a noana. Ia sian masindir, sian mongkodaakon wakana ka' sian mintidaadaa. ⁵ Ia sian aripuru, sian mingimamat men

* **13:2** Mat. 17:20; 21:21; Mrk. 11:23

tongko' bona waka-wakana, ia sian maso'on, ka' ia sian mongkokoo'i mian men isian sala'na na ko'ona. ⁶ Mian men molingu'kon mian sambana, ia sian mingkikira'i men kelo-kelos, ia tongko' mingkira'kon men kana'. ⁷ Ia mokotaan mongolo-longi giigii' repaan, ka' mingkira' mamarasaya men pore na sanda' mian. Upa men ooskononna bona mian sian kolimbo'ionna, ka' i ia mokotaan mempeperai giigii' upa.

⁸ Polingu' sian kokabu-kabusanna. Barakaat mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala bo sianmo imputna, barakaat momorobukon wurung men kobangang bo sianmo imputna, barakaat mompopo'inti'ikon Alaata'ala bo sianmo imputna. ⁹ Gause pinginti'ianta sian biai' ka' lelana Alaata'ala men tadulkononta sian kalepu. ¹⁰ Kasee kalu isianmo men daa kalepu, mbaka' barakaat men sian kalepu iya'a bo penta'. ¹¹ Tempo i yaku' dauga' morio', yaku' morobu koi anak morio', noangku koi anak morio', pinginti'ianku koi anak morio'. Koini'i sarataa i yaku' nobalaki'mo, gau'na anak morio' iya'a yaku' parereimo. ¹² Koini'i koikoi se' i kita mimiile' dudusta na mongkitaan, men sian laan manasa, kasee ni'imarian piile'on manasa koi men poororo'up. Koini'i baasi sanggiran a men inti'ionku, kasee ni'imarian daa bo manasa inti'ionku, koi yaku' uga' inti'ionna Alaata'ala.

¹³ Mbaka' koini'i isian koi tolu' kaliangan a men tiodaa sinampang limangonta: mamarasaya, mongsoskon ka' molingu'kon. Men tuko na totolu' kaliangan iya'a mase molingu'kon.

14

Barakaat men rookononna Alus Molinas 14:1-25

¹ Kuu tiodaa molingu'kon mian sambana. Ka' pari-pari a barakaat men rookononna Alus Molinas, men tukona tuu' barakaat mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala. ² Mian men momorobukon wurung men kobangang, ia taasi'po morobu na mian, kasee morobu na Alaata'ala. Sianta mian men minginti'i upa men tundunonna, gause Alus Molinas a men minsidakon i ia mengeneengkon upa-upa men tongko' Alaata'ala a ninginti'i. ³ Kasee mian men mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, ia uga' momorobui mian kada' bo pamakadodor i raaya'a, bo pantarai ururan ka' bo pantata'u i raaya'a. ⁴ Mian men momorobukon wurung kobangang tongko' mamakadodor waka-wakana, kasee mian men mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, ia mamakadodor jama'at.

⁵ Kikira'ku kada' i kuu giigii' minsida momorobukon wurung men kobangang. Kasee men porenana kalu i kuu minsida mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala. Gause mian men mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala a kumana'na tia mian men momorobukon wurung men kobangang. Jama'at sida pakadodoronna mian men momorobukon wurung men kobangang tongko' kalu isian mian bo pangarat wurung iya'a.

⁶ Utu-utus! Kalu i yaku' taka na ko'omuu ka' yaku' momorobukon wurung men kobangang, men koiya'a mbali' isian kana'na bo ko'omuu?

Sian! Kasee kalu i yaku' muntundunkon men ia pipiile'kon Tumpu na ingku' kabai pinginti'ian kabai lele kabai pisiso' men ringkat na Alaata'ala, ya'a daa isian kana'na. ⁷ Koiya'a uga' a pakakas musiik men sian minoa kasee isian laungna, koimo poloit kabai se' kecapi. Kalu sian kana' a pamakenta, koi upa bo pinginti'ina mian musiik iya'a? ⁸ Kabai kalu terompetna surudadu du-upon sambu-sambumo, ime mbali' a men daa batoropot poopapate? ⁹ Koiya'a uga' i kuu. Kalu i kuu momorobukon wurung men kobangang, kasee wurung iya'a sian manasa, mbaka' sianta sa'angu'po a mian men minginti'i upa men tundunonmuu iya'a. Tundunanmuu iya'a sianta patukna ka' tongko' bo penta'.

¹⁰ Na tano' balaki' kani'i sabole biai' kaliangan a wurungna mian, kasee sianta sa'angu'po wurung iya'a men sianta aratina. ¹¹ Kasee kalu i yaku' sian minginti'i men neengkononna sa'angu' mian, mbaka' mian men mengeneengkon iya'a tongko' koi mian sa'angu'an lipu' na ingku'. Ka' i yaku' uga' koi mian men sa'angu'an lipu' na ko'ona. ¹² Koiya'a uga' i kuu. Kuu mingkira' tuu' bi isian barakaat na Alus Molinas. Kasee men tukona tuu', kuu tiodaa mampari-pari bi isian barakaat men mamakadodor jama'at.

¹³ Mbaka' mian men momorobukon wurung men kobangang, ia tiodaa mama'ase' na Alaata'ala kada' i ia uga' minsida mangarat upa men ngaanonna iya'a. ¹⁴ Gause kalu i yaku' sambayang mowurung men kobangang, mbaka' noangku sambayang kasee yaku' sian minginti'i upa-upa.

¹⁵ Tiodaa koi upa ansee a bo limangonku? Koi kani'imari a men bo limangonku: Yaku' bo sambayang mowurung kobangang, kasee i yaku' uga' sambayang mowurung men inti'ionku. Yaku' bo monani mowurung kobangang, kasee i yaku' uga' monani mowurung men inti'ionku. ¹⁶ Gause kalu i kuu basukuur na Alaata'ala tongko' mowurung kobangang ka' isian mian sambana men sian minginti'i wurung kobangang iya'a, mbaka' mian iya'a sian sida mangaan se', "Yaku' daa sangada" na sukuurmuu iya'a, gause i ia sian minginti'i upa men kuu ngaan. ¹⁷ Mau mune' sukuurmuu na Tumpu iya'a pore, kasee sambayangmuu iya'a sian mamakadodor mian sambana.

¹⁸ Yaku' basukuur na Alaata'ala gause i yaku' tii kuu giigii', yaku' a minsidana momorobukon wurung men kobangang. ¹⁹ Kasee na poorimpungianna jama'at, yaku' bagia tongko' mowurung lilima' taa' men daa dongan inti'ionna mian kada' i yaku' sida mimisiso' i raaya'a. Sobii ka' mowurung loloonan taa' men kobangang kasee sian dongan inti'ionna mian.

²⁰ Utu-utus! Alia pinginti'ianmuu koi anak morio'. Kalu na araasanna men ba'idek, kuu tiodaa koi anak morio' men sian minginti'i mingili-mang ba'idek. Kasee kalu pinginti'ian men kana', kuu tiodaa koi pinginti'ianna mian men motu'amo. ²¹ Na Kitap Ukum Torat isian nitulis koi kani'imari:

"Taena Tumpu,

'Yaku' momokau mian men morobu wurung sambana,
ka' mian men taasi' tombono dodongoan

kada' morobu na mian-Ku.

Kasee mau koiya'a, raaya'a bude' momorongori

Yaku'. ' ”*

²² Mbaka' barakaat momorobukon wurung men kobangang sida koi sa'angu' oosan bona mian men sian parasaya, taasi' bona mian men parasaya. Ka' barakaat mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala sida oosan bona mian men parasaya, taasi' bona mian men sian parasaya.

²³ Mbaka' kalu i kuu poorimpungi, ka' giigii' mian momorobukon wurung men kobangang, koi upa ansee kalu isian toropii mian sambana men taasi' sa'angu' kaparasaya'an mantakai i kuu? Raaya'a sabole mansarui se' i kuu nolengangmo!

²⁴ Kasee kalu giigii' i kuu mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, ka' takaionna mian men taasi'po sa'angu' kaparasaya'an kabai se' mian men taasi'po tombono dodongoan, mbaka' giigii' upa men kuu tadulkon iya'a sida bo pampapaka-maa' i ia na dosana, ka' minsidakon i ia minginti'i dosana isian ukumanna. ²⁵ Mbali' men dauga' naa-naa' na noana bo ka'inti'ian, pataka i ia sida tumutuku' rumbuk tano' monsoosa' Alaata'ala. Ia bo mompotuutuu' se' Alaata'ala isian na ko'omuu.

Aturan bakitumpu

14:26-40

²⁶ Utu-utus! Koi upa mbali' i kita? Kalu i kuu poorimpungi, isian men moguyu' mazmur, isian men mimisiso', isian men muntundunkon men ia pipiile'kon Tumpu na ko'ona,

* **14:21** Yes. 28:11-12

isian men momorobukon wurung men kobangang, ka' isian uga' men mangarat upa men ni-porobukon iya'a. Kasee giigii' iya'a tiodaa liman-gon bo pamakadodor jama'at. ²⁷ Kalu isian men mingkira' momorobukon wurung men kobangang, mbaka' tongko' toro rua' kabai se' tolu' mian daamo, men poobobolos morobu. Ka' tiodaa isian men bo pangarat upa men tundunonna mian iya'a. ²⁸ Kalu sianta mian men minsida mangarat, mbaka' mian men momorobukon wurung men kobangang iya'a tiodaa mimporokot na poorimpungian iya'a. Patalai i raaya'a morobu na wakana susuung ka' na Alaata'ala daamo.

²⁹ Rua' kabai se' tolu' mian men isian lele men ringkat na Alaata'ala, raaya'a tiodaa mantadulkon lele iya'a. Pintanga' i raaya'a muntundun, mian sambana tio mompoo'inarutikon upa men tundunonna i raaya'a. ³⁰ Kasee kalu Alaata'ala mantadulkon lele-Na na sa'angu' mian men poto'oruang na poorimpungian iya'a, mbaka' mian men pintanga' morobu iya'a tiodaa mimporokot kutung. ³¹ Kuu giigii' sida poobobolos mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, kada' daa i kuu giigii' sida mangalabot pisiso' ka' noamuu sida moonggor. ³² Mian men isian barakaat bo pantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, ia momoko mambarios noana ka' moko pera poobobolos. ³³ Alaata'ala bude'kon men sinangkatingkeng. Kikira'-Na tongko' men ratong.

³⁴ Koi men dele na giigii' jama'atna Alaata'ala, wiwine tiodaa mimporokot na poorimpungianna

jama'at. Raaya'a sian poturangon morobu. Raaya'a tio malolo' koi men isian nitulis na ukum Torat. ³⁵ Kalu i raaya'a mingkira' minginti'i upa-upa, raaya'a tiadaa mimikirawar na langkai'na i raaya'a na laigan. Kakamaa' kalu se' sa'angu' wiwine morobu na poorimpungianna jama'at.

³⁶ Wurungna Alaata'ala mbali' se' na ko'omuu a norumingkatanna? Kabai wurung iya'a mbali' tongko' na ko'omuu a pantadulkonan? ³⁷ Kalu isian mian men munsuri se' daa isian barakaat bo pantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala, kabai se' ia isian barakaat men sambana men ringkat na Alus Molinas, mian iya'a tiadaa minginti'i se' upa men yaku' tulis kani'i mase potuun men ringkat na Tumpu. ³⁸ Kasee kalu isian mian men kunda koiya'a, alia mingimamat i ia.

³⁹ Utu-utus! Mbaka' pari-pari a barakaat mantadulkon lele men ringkat na Alaata'ala. Ka' alia mune' mongkokundakon mian men momorobukon wurung men kobangang. ⁴⁰ Kasee giigii' tiadaa limangon pore-pore koi sasalanna.

15

Kristus nipotuo'i noko daa lapus

15:1-11

¹ Utu-utus! Yaku' mompopo'inau'kon na ko'omuu Lele Pore men yaku' lelekon mbaripian na ko'omuu. Kuu noparasayamo Lele Pore iya'a, ka' moonggor a kaparasaya'anmuu. ² Mbali' i kuu salamat gause Lele Pore iya'a, kalu i kuu tuutuu' montontoni upa men yaku' lelekonmo. Kabai isian mbali' i kuu men parasaya kasee men ooskononmuu iya'a nopenta'mo na ngaya-ngaya?

³ Yaku' nantadulkonmo men tuko na ko'omuu koi men yaku' labot. Koi kani'imari a men tuko iya'a. Kristus nolapus gause dosanta, sintutu' tia men ia tundun nabii men nitulis na Alkitaap. ⁴ Ia nitanom, kasee komburi'na Ia nipotuo'imo na ilio men kotolu'na sintutu' tia men ia tundun nabii men nitulis na Alkitaap. ⁵ Kristus men nipotuo'imo iya'a uga' nintipiile'mo ni Kefas, ka' Ia uga' nintipiile' na sompulo' rua' murit-Na. ⁶ Noko daa koiya'a, Ia nintipiile'mo na mian parasaya men lima'atu labi mian. Raaya'a giigii' singkat nimiile'. Kobiai'anna mian men nimiile' i Yesus tempo iya'a dauga' tumuo' pataka koini'i. Tongko' toropii ira a men nolapusmo. ⁷ Noko daa koiya'a Ia nintipiile'mo ni Yakobus, kasi na giigii' poposuu'.

⁸ Ka' men kokomburi'anna tuu', Ia nintipiile' na ingku'; yaku' koi anak ningamea'kon sianpo tia tempona. ⁹ Gause i yaku' mase poposuu' men koo'namo tuu' na giigii' poposuu'. Yaku' bookoi sian sida ngaanon poposuu', gause i yaku' nantalalaismo jama'atna Alaata'ala. ¹⁰ Kasee ka' kaporeanna Alaata'ala, mbaka' i yaku' nosidamo koi men isian koini'i. Ka' kaporeanna Alaata'ala na ingku' iya'a sian penta' na ngaya-ngaya. Tamban yaku' a men kakat tuu' balimang na giigii' poposuu'. Kasee iya'a bookoi taasi'po i yaku' a ningilimang. Men koiya'a nosida gause kaporeanna Alaata'ala men yaku' surimo. ¹¹ Mbaka', mau ni ime a nangalabotanmuu Lele Pore, too na ingku' kabai se' na poposuu' men sambana, koiya'a a Lele Pore men kai lelekon na ko'omuu ka' men parasayaonmuu.

Kita bo potuo'ion moko daa lapus

15:12-34

¹² Kalu kai menginelekon se' i Kristus nipotuo'i noko daa lapus, koi upa se' isian mian na ko'omuu mangaan se' mian lapus sian potuo'ion? ¹³ Kalu mian lapus sian potuo'ion, mbaka' i Kristus uga' sian nipotuo'i noko daa lapus. ¹⁴ Kalu i Kristus sian nipotuo'i, mbaka' sianta kana'na a men kai lelekon ka' sianta kana'na a kaparasaya'anmuu. ¹⁵ Ka' uga' i kai nimimborekkon Alaata'ala gause i kai nangaan se' i Ia nomotuo'imo i Kristus, poali sian nipotuo'i, kalu se' tuutuu' mian lapus sian potuo'ion. ¹⁶ Gause kalu se' tuutuu' mian lapus sian potuo'ion, mbaka' i Kristus uga' sian nipotuo'i. ¹⁷ Ka' kalu i Kristus sian nipotuo'i, mbaka' kaparasaya'anmuu sianta kana'na, ka' uga' dosamuu sianpo ni'ampuni. ¹⁸ Kalu koiya'a, mbaka' silaka' a giigii' mian men noparasayamo ni Kristus kasee nolapusmo. ¹⁹ Kalu i kita mongooskon i Kristus tongko' bona tutuo'ta na tano' balaki' kani'i, mbaka' i kitamo a mian men koo'na tuu' na giigii' mian.

²⁰ Kasee men tuutuu'na koi kani'imari: Kristus mase nipotuo'i noko daa lapus. Ia men olukon nipotuo'i na giigii' mian men nolapusmo. ²¹ Gause wawauna sa'angu' mian mbaka' isian kolapusan. Koiya'a uga' gause wawauna sa'angu' mian mbaka' mian potuo'ion moko daa lapus. ²² Gause koikoimo tii Adam mbaka' giigii' mian lapus. Koiya'a uga' gause moto kantong tii Kristus mbaka' giigii' mian bo potuo'ion. ²³ Kasee sanda' mian tio mempeperai tempona i raaya'a bo potuo'ion. Kristus a men olukonpo nipo-

tuoi. Moko daa iya'a kasi mian ni Kristus a potuo'ion na tempo kotakaan ni Kristus. ²⁴ Moko daa koiya'a kasi taka a kakabusanna tempo. Kasi i Kristus bo mongorookon Batomundo'an-Na na Alaata'ala, Tama na surugaa moko daa silaka'ion-Na a giigii' bapamarentaan, kakuasa'an ka' upa men moonggor. ²⁵ Gause Kristus ti-daa mingintoni bapamarentaan koi sa'angu' Tomundo' pataka Alaata'ala mompoporongku' giigii' mian men mangka'idek i Kristus sida malolo' na Ko'ona. ²⁶ Kolapusan men ka'idekna mian uga' komburi'na bo rungu'ion-Na, ²⁷ gause isian nitulis na Alkitaap se' giigii' upa ia poko sidakonmo Alaata'ala malolo' ni Kristus. Kasee kalu ngaanon se' giigii' upa Ia sidakonmo malolo' ni Kristus, men koiya'a manasamo se' somo Alaata'ala a men sian tonsoop. ²⁸ Kasee kalu giigii' upa sidamo malolo' ni Kristus, mbaka' i Kristus men koi Anak uga' bo minsidakon waka-Na malolo' na Alaata'ala men ninsidakon giigii' upa malolo' na Ko'ona, kada' daa Alaata'ala a men mantanaasi giigii' upa.

²⁹ Kalu mian lapus sian potuo'ion, upa a kana'na mian men saranion bona mian men nolapusmo? Kalu se' tuutuu' a mian lapus sian potuo'ion, mbaka' bo upana i raaya'a mingilimang men koiya'a? ³⁰ Ka' i kai, bo upamai ka' mangaropi kosilaka'an sanda' tempo?

³¹ Utu-utus! Sanda' ilio yaku' toro-toro lapus. Men taengku' kani'i mase tuutuu'. Mbali' yaku' momoko mambantilkon na ko'omuu men koiya'a gause i yaku' kodaawankon i kuu men parasayamo ni Kristus Yesus, Tumpunta. ³² Kalu bo piile'on koi pinginti'ina mian, bookoi upa a

kana'na i yaku' mintimbangi mian na Efesus men koi ayop manganta'? Kalu mian lapus sian potuo'ion, mbaka' "mai kita kumaan, ba'inum ka' mongoloangi noanta, gause liila kita lapusmo."

³³ Alia i kuu kobaetok! Molulusankon mian men ba'idek a gau'na mase tongko' mambaraba'i tutuo' men pore. ³⁴ Kuu tiomo poo'inti'i, ka' aliamomo' mangawawau dosa! Isian mian na jama'atmuu men sian minginti'i Alaata'ala. Men koiya'a bantikononku kada' i kuu minginti'i makamaa'.

Waka men u'uru
15:35-58

³⁵ Kasee too isian mian men bapikirawar koi kani'imari: "Koi upa bo pomotuo'i mian lapus? Ka' koi upa a wakana i raaya'a kalu tumuo' soosodo?"

³⁶ Wee i kuu mian men bobo'! Wine' men asokonmuu sian tumuo' asokon kalu sian pate kutung. ³⁷ Ka' upa men asokonmuu, taasi'po men tuo'mo, kasee baasi wine'na, koimo wine'na gandum kabai se' wine'na aso-asok men sambanaan. ³⁸ Kasee kalu wine' iya'a tuo'mo, Alaata'ala a men mantaraikon dudus bona sanda' aso-asok koi men pingkira'-Na. Sanda' wine' tumuo' poosasala' a dudusna.

³⁹ Taasi' se' daa giigii' men tumuo' na tano' balaki' kani'i koikoimo a dudusna. Dudusna mian sa'angu'an, dudusna ayop sa'angu'an, dudusna sapu' sa'angu'an, dudusna susum sa'angu'an.

⁴⁰ Isian upa-upa na lealaa, ka' uga' isian upa-upa na tano' balaki', kasee porenana upa-upa na lealaa poosasala' porenana upa-upa men na tano' balaki'.

⁴¹ Porenana matana ilio poosasala' tia porenana wulan, ka' porenana wulan poosasala' tia porenana bitu'on, ka'

porena bitu'on men sa'angu' poosasala' tia porena bitu'on men sambana.

⁴² Koiya'a uga' a pomotuo'ian mian lapus ni'imarian. Waka men tanomon sida baras, kasee waka men potuo'ion sianmo baras. ⁴³ Waka men tanomon ba'idek piile'on, kasee waka men potuo'ion pore piile'on. Waka men tanomon sian bukuan, kasee waka men potuo'ion bukuan. ⁴⁴ Waka men tanomon mase waka men na tano' balaki', kasee sarataa potuo'ion, mbaka' wakamo men ringkat na surugaa.

Isian waka men ringkat na tano' balaki', isian uga' waka men ringkat na surugaa. ⁴⁵ Mbali' na Alkitaap isian nitulis koi kani'imari:

“Adam a mian men tumbena.

Ia nosidamo waka men tumuo'.”

Kasee Adam men kokomburi'anna a Alus men momotuo'i. ⁴⁶ Waka men olukon taasi' ringkat na surugaa, kasee ringkat na tano' balaki'. Noko daa iya'a, kasi waka men ringkat na surugaa. ⁴⁷ Mian men tumbena awuna tano' balaki' a niwawau, kasee mian men komburi'na norumingkat na surugaa. ⁴⁸ Giigii' mian men na tano' balaki' koikoimo tia mian men awuna tano' balaki' a niwawau, ka' mian men na surugaa koikoimo tia mian men na surugaa a norumingkatanna. ⁴⁹ Kita koini'i koi dudusna mian men ringkat na awuna tano' balaki', kasee ni'imarian dudusta koi dudusna mian men ringkat na surugaa.

⁵⁰ Utu-utus! Koi kani'imari ansee: wakanta men antok tia rara' mase sian sida pontombonoi Batomundo'anna Alaata'ala, ka' waka men ko-baraba'ian sian poowawa tia waka men sian ko-baraba'ian.

⁵¹ Isian men bantilkononku na ko'omuu men sianpo ia inti'i mian mbaripian: sianta giigii' i kita bo lapus, kasee i kita giigii' bo boliion! ⁵² Kita boliion tongko' sangkudap mata, na tempo laungna terompet men kokomburi'anna. Kalu rongoron a laungna terompet, mbaka' mian lapus bo potuo'ion men sianmo kobaraba'ian ka' i kita boliion. ⁵³ Gause men kobaraba'ian kani'i tiadaa bolosion men sian kobaraba'ian, ka' men sida lapus tiadaa bolosion men daa sianmo lapus. ⁵⁴ Ka' moko daa men kobaraba'ian bolosion men daa sian kobaraba'ian, ka' men sida lapus bolosion men daa sianmo lapus, kasi isian ee'na Wurungna Tumpu men nitulis koi kani'imari:

“Kolapusan ia rungku'imo Tumpu.”

⁵⁵ “Wee i koo kolapusan! Taka aana i koo? Wee i koo kolapusan! Aana a moso'om?”

⁵⁶ Dosa mase moso' men mantakakon kolapusan, ka' ukum Torat a men bo pinginti'ianta dosa.

⁵⁷ Kasee sukuur na Alaata'ala! Kita nobangarmo gause Tumpunta i Yesus Kristus.

⁵⁸ Mbaka' bi poonggor, utu-utusku men kolinu'ku! Alia raranga! Bi kakat liuliu na palimangon men bona Tumpu! Gause i kuu daa minginti'i se' men limangonmuu bona Tumpu sabole sian penta' na ngaya-ngaya.

16

Ruru'an doi' bi saalkonon 16:1-4

¹ Ruru'an doi' men bona mian men sa'angu' kaparasaya'an, pa'ase'onku kada' i kuu mingili-mang koi men yaku' pisiso'konmo na jama'at

na Galatia.* ² Sanda' ilio Minggu, kuu sanda-sanda' tiodaa mansaalkon doi'muu men sintutu' tia basarakanmuu. Alaka' naa' iya'a doi'muu dako' i kuu badudur tempo kotakaanku. ³ Kalu i yaku' takamo, yaku' bo momosuu' mian men daa kikiramu. Raaya'a taraionku surat kada' mangawawa ruru'anmuu iya'a waale'e Yerusalem. ⁴ Kalu se' i yaku' tiodaa mae', mbaka' i raaya'a bo mansambai i yaku'.

Sagia ni Paulus

16:5-9

⁵ Yaku' bo taka na ko'omuu, moko daa i yaku' lumiu na Makedonia, gause i yaku' tiodaa lumiu nda'aa.* ⁶ Too i yaku' dumodongo tii kuu na Korintus toropii tempo, kabai se' pataka koporusanna tempo memel, kada' daa i kuu sida muntulung i yaku' men bo pingimputkon rae'anku. ⁷ Gause koini'i yaku' bude' mimiile' i kuu men tongko' sangkodi'. Kalu poturangonna Tumpu, kikiraku kada' i yaku' sida dumodongo tii kuu men manamanaau'.

⁸ Kasee i yaku' dauga'na ka'ita na Efesus pataka na iliona ramean Pentakosta,* ⁹ gause ka'ita isian palawangan balimang men balaki' ka' kumana', mau mune' biai' tuu' a men mantalintangi.*

Toropii kaliangan men ia potookon i Paulus

16:10-18

¹⁰ Kalu i Timotius taka na ko'omuu, pari-pari kada' daa i ia sida dumodongo na ko'omuu men sian babata, gause ia uga' koikoimo tii yaku'

* **16:1** Rm. 15:25-26 * **16:5** Tun. 19:21 * **16:8** Im. 23:15-21;

Ul. 16:9-11 * **16:9** Tun. 19:8-10

mingilimang palimangonna Tumpu.* ¹¹ Mbaka' alia isian mian men mompopokoo' i ia se' koi mian men sian angga'ion! Kasee alaka' lawei i ia kada' i ia sida mambantangkon rae'anna, ka' sida taka soosodo na ingku', gause i yaku' mempeperai i ia taka singka-singkat tia utus sa'angu' kaparasaya'an men sambana.

¹² Utusta men i Apolos, yaku' posuu' kada' daa poololo' tia utus sa'angu' kaparasaya'an men sambana mae' mengelego'i kuu, kasee ka' ia bude' tuu' taka koini'i. Kalu isianmo piloangan, ia sabole taka.

¹³ Maka'amat! Bi poonggor a imaan! Alia layaon. Bi bukuan! ¹⁴ Giigii' palimangonmuu tio limangon tia noa men molingu'.

¹⁵ Utu-utus! Dauga' isian men pa'ase'onku na ko'omuu. Kuu minginti'i se' i Stefanas tia potu'utusanna mase mian na Akhaya men tumbe-tumbena ninsoop Sarani, ka' i raaya'a uga' nongononoaimo balimang muntulung mianna Tumpu.* ¹⁶ Mbaka' alaka' lolo' a mian men koiya'a, ka' giigii' mian men kumakamale balimang tii kuu.

¹⁷ Yaku' beles gause tatakana ari Stefanas tii Fortunatus ka' i Akhaikus, gause i raaya'a nombolosi i kuu taka na ingku'. ¹⁸ Raaya'a nompopobelesmo i yaku' koi i raaya'a nompobeles i kuu. Alaka' angga'i uga' a mian men koi i raaya'a!

Salam
16:19-24

* **16:10** 1Kor. 4:17 * **16:15** 1Kor. 1:16

¹⁹ Jama'at na Poropinsi Asia moki tundunkon salamna bo ko'omuu. Akwila tii Priskila ka' jama'at men poorimpungi na laiganna i raaya'a moki tundunkon salamna bo ko'omuu.* ²⁰ Giigii' utus sa'angu' kaparasaya'an moki tundunkon salamna bo ko'omuu. Poosalami ka' poo'ooki tia noa men molinas i kuu men sa'angu' kaparasaya'an.

²¹ Salamku kani'i yaku' a men nuntulis! Yaku' i Paulus.

²² Mian men sian molingu'kon Tumpu, sobii bi kana'a tadean!

Maranata! Tumpumai, takamo!

²³ Sulano kaporean ni Tumpu Yesus sinampang isian na ko'omuu. ²⁴ Yaku' molingu'kon i kuu giigii' men parasaya ni Kristus Yesus.

* **16:19** Tun. 18:2

**Kitap molinas men ringkat na alaata'ala:
perjanjian baru
New Testament in Balantak (ID:blz:Balantak)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balantak

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

9981d226-825b-5bc0-bbcf-25f79e076182